

РІК LII, Ч. 11

ЛИСТОПАД — 1995 — NOVEMBER

No. 11, VOL. LII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LII,

ЛИСТОПАД

Ч. 11

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англійської частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як

Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — (з уряду) пресова референтка
Головної Управи

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодиноке число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LII

NOVEMBER

No. 11

Published monthly
by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President

Martha Bohachevsky Chomiak

Anna-Halia Horbach

Iwanna Rozankowskyj

Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672

Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members .. \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.

Annual subscription in countries other
than USA \$40.00 US currency.

Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

Анна Кравчук. Наша роля — наша дія	1
Ольга Кобець. Поглянь у світ жіночими очима	5
Анна-Галія Горбач. Із німецько-українського культурного калейдоскопу	9
Софія Наумович. Три нагороди Лілі Огієнко	10
Марія Зубрицька. З вірою й любов'ю крізь абсурдні реалії ХХ століття	11
Леся Храплива-Щур. Краса і доброта її... ..	13
Федір Погребенник. Визначні жінки України	15
Вісті з Централі	16
О-ка. Чи ми можемо також дякувати	16
Our Life	
First Lady Hillary Rodham Clinton Remarks for the United Nations Fourth World Conference on Women (Beijing, China)	17
World Federation of Ukrainian Women's Organizations Statement to the Fourth World Conference on Women	20
Marta Bohachevsky Chomiak. Parliamentary Hearings on the Status of Women in Ukraine	21
Iryna Kurowyckyj Participates in UNA-USA Convention	24
Cooky's Corner	24
Христя Навроцька. Наше харчування	25
Дописи Округ і Відділів	26
Пожертви	30
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36
Загальні збори відділів	3 стор. обкл.

*Рисунки Ніни Мудрик-Мрич.
Drawings of Nina Mudryk Mryts.*

*На обкладинці: Графиня Софія з Фредрив Шептицька.
On the cover: Grafyn Sofia nee Fredriw Sheptytska.*

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеляна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate,
London W24HG, England

АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited,
928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National
Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY. 10003
ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1995 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

*Анна Кравчук, голова Союзу Українок Америки.
Anna Krawczuk, President of The Ukrainian
National Women's League of America, Inc.*

АННА КРАВЧУК

НАША РОЛЯ — НАША ДІЯ

Минулого року ми відзначили 50-ліття "Нашого Життя", а цього року припадає 70-ліття Союзу Українок Америки.

За перші п'ять років останнього десятиліття XX століття відбулися великі зміни у світі. Розпад Радянського Союзу в 1991 році та відновлення самостійності України мали великий вплив на дальшу працю організацій в діаспорі, включно із Союзом Українок Америки. Емоційний підхід до політичної зміни у нашій країні чи країні наших предків не допускав прийняти вимолену незалежність України реалістично. Україна діє самостійно та демократично. У цьому процесі відбуваються політичні, соціальні та економічні зміни. У такому короткому часі відкрито посольства та консуляти більш як у 50 різних державах світу. Це значне досягнення. Нелегко прийняти такі великі зміни народів в Україні і нам у діаспорі. З гордістю приймим дійсність. Радіймо, що Україна входить у склад всесвітніх держав та у багатьох із них має свої представництва.

Від заснування Союзу Українок Америки в 1925 році ми діяли, щоби зберегти свою українську етнічну ідентичність та українську мову в країні, далеко віддаленій від материка наших предків. Ми живемо у Сполучених Штатах Америки, більшість із нас є громадянами цієї країни, яка прийняла нас та яку ми

добровільно прийняли. Ми беремо участь у міських, стейтових чи федеральних виборах. У воєнному та повоєнному часі багато українців служило і служить в американських збройних силах, маючи високі ранги. Інші полягли у боях Першої та Другої світових війн, у Кореї та В'єтнамі. Вони віддали своє життя, щоби забезпечити демократичний устрій не тільки в США, але й в інших країнах світу. Із 50-літтям закінчення Другої світової війни та визволенням Західньої Європи пам'ятаймо про них!

Ідучи з духом часу, настала пора змінити напрямні у деяких ділянках нашої праці. Нашою місією і далі є зберегти українську ідентичність, мову та культурну спадщину, щоби передати її своїм нащадкам. Подбаймо про наші світлички. Звернімо особливу увагу на підручники історії, які вживають в американських школах, де наші діти чи внуки вчаться. Якщо потрібно, домаймося нових підручників, які включали б історичні дані 1991 року про незалежність України. Як учителі, професори, батьки та громадяни, що оплачують податками школи, ми маємо повне право вимагати правильного навчання про Україну. Я хочу вірити, що замість посилати наших дітей та внуків в Україну вчити англійську мову, у скорому часі ми будемо їх посилати в Україну вивчати українську мову!

В Українському Музеї в Нью-Йорку, крім інших експонатів, знаходяться непересічні скарби українського народного мистецтва. Це культурна спадщина потомству українських американців. Це пам'ятник, який віддзеркалює перед міжнародним світом Нью-Йорку історію, культуру та давнину українського народу. Завдяки підтримці жертвених добродіїв, УМ є спроможний розпочати перебудову свого будинку. Щоб закінчити цей проєкт, потрібна дальша фінансова підтримка. Спільними силами це діло буде завершено.

Стипендійна Акція США завжди звертала особливу увагу на покривджених долею дітей. Від 1989 року поширено стипендійну допомогу до Румунії, Хорватії, Югославії та в Україну. Цього року під опікою спонсорів США є понад сто учнів-студентів в Україні. Це сироти та діти, яких батьки відцуралися. Деякі спонсори навіть мали нагоду з ними зустрінутися, будучи в Україні. Інші апліканти чекають своїх опікунів. За рекомендаціями Союзу Українок України та інших організацій Стипендійне бюро одержує нові прохання майже щодня. Ця далекоглядна акція увінчається успіхами в Україні в майбутньому, так як це було у Бразилії, Аргентині, Польщі та інших країнах. За нами 30 років досвіду. З нами українське громадянство США, Канади та Австралії, яке нас підтримує.

Через Чорнобильську нуклеарну катастрофу посилено Медичний Фонд при Суспільній Опіці США та звернено увагу на дітей — жертв Чорнобиля. Під опікою Союзу Українок України та США є санаторія "Джерело" у Трускавці, Україна, де щороку лікується коло шість тисяч дітей з усіх частин України. Прагнемо, щоб не тільки забезпечити "Джерело" медичним приладдям, але також піклуємося дітьми. Як матері, бабусі, тітки, сестри — ми переживаємо за кожну дитину, яка хворіє. Ми переживаємо з кожною матір'ю, дитина якої передчасно відійшла з цього світу. Саме тому Суспільна Опіка США та гуманітарна допомога успішно діє. Нашим християнським обов'язком є її далі продовжувати. Ми можемо збільшити необхідну медичну допомогу в Україну своїми зв'язками та впливами в американському довікпілі, бо ж воно також є нашим довікпллям.

Наша роля не тільки гуманітарна, але й інформативна. Чорнобиль став гльобальною проблемою. І такою її необхідно було представити на всесвітній арені. Така можливість виринула, коли СФУЖО запланував взяти участь у 4-ій Всесвітній конференції Організації Об'єднаних Націй у справах жінок у Пекіні, столиці Китаю, що відбулася цього року. У конференції брало участь понад 180 держав. Заторкнено статус жінки у суспільстві, політиці та забезпеченні працею. Підкреслено убогість жінок у країнах, де не існують закони рівноправності жінки, де людські права щодо жінок весь час порушені. Як сказала Перша Лейді Сполучених Штатів Америки Гіларі Р.

Зустріч з Донною Шалалою, головою американської державної делегації. З нею Ірина Куровицька і Анна Кравчук. Donna Shalala, Official US Delegation co-chair is flanked by Iryna Kurowyckyj and Anna Krawczuk.

Клінтон: "Жіночі права — це людські права, а людські права — це жіночі права". Вона відважно стала в обороні дівчат та жінок у країнах, де порушені людські права, де жінки не мають рівноправності. Для прикладу, в Китаї є 77 мільйонів більше чоловіків ніж жінок. Законно дозволено мати тільки одну дитину в родині. Коли першою родиться дівчинка, то її вбивають.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій мала свою комісію на цій конференції 31 серпня під назвою "Екологічні нещастя і їх наслідки на жінок і дітей". На чолі з головою СФУЖО Оксаною Соколик брали участь: головний доповідач д-р Зоряна Нижник (з України), яка була запрошена та фінансована СФУЖО, Анна Кравчук та Ірина Куровицька (від США) та модератор Майя Грудка (Союз Українок Австралії). В делегації також був Ярослав Соколик. Офіційну заяву СФУЖО прийнято та зареєстровано на конференції. Усю підготовку, включно із заявою, приготувала О. Ставнича, референтка зовнішніх зв'язків СФУЖО, представник СФУЖО до ООН та член США. Ольга брала участь у підготовчій конференції у Відні минулого року, а І. Куровицька — в Копенгагені на початку 1995 р. Олена Процюк, довголітній представник до ООН (через Світовий Рух Матерів) від СФУЖО та США брала активну участь у підготовчій конференції в Пекіні.

Ми представили екологічну трагедію в Україні, наслідки радіації на здоров'я людей, а особливо жінок та дітей. У вступному слові Оксана Соколик представила це велике лихо присутнім. Д-р Нижник підкреслила зменшення природу населення та збільшення смертності дітей в Україні останніми роками. Ірина Куровицька розповіла та порівняла нуклеарні заневищення та недбалість в різних країнах світу, що шкідливо впливає на екологію світу. Анна Кравчук

Доповідачі сесії СФУЖО під назвою "Екологічні нещастя і їх наслідки на жінок і дітей" на НДО форумі в Китаї (зліва): Ірина Куровицька, Майя Грудка, д-р Зореслава Нижник-Шкіряк, голова СФУЖО Оксана Соколик, та Анна Кравчук.

Panelists of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations' workshop entitled "Environmental Disaster and Its Effects on Women and Children" from the left: Iryna Kurovyskyj, Maja Hrudka, Dr. Zoreslawa Nizhnik, WFUWO President Oksana Sokolyk, and from right, Anna Krawczuk.

Справа: Ірина Куровицька, Анна Кравчук і д-р Сорос-Рошан на брифінгу для американських делегатів. At the briefing of the US Delegations. From right: Iryna Kurovyskyj, Anna Krawczuk, Dr. Sorosh-Roshan with Lily and others.

Справа: Любомира Бойчишин з України з іншими делегатками під час жіночого форуму. Liubomyra Wojchyshyn at right (from Ukraine) at the NGO Forum on Women, '95 with other delegates.

зreferувала реакцію української діаспори та звернулася до держав світу з закликом не допустити до повторення подібного. Зал був заповнений. Панель був успішний, особливе зацікавлення виявили японки та корейки. Виступи на сесії передало китайське радіо. З української делегації були присутні Марія Орлик, голова Співки Жінок України, Галина Гончарук, заступник голови Київської обласної Ради народних депутатів, яка брала слово у дискусії, та Лариса Ішкова.

Це вперше, що незалежна Україна мала свою повну делегацію на конференції ООН. На пленарній сесії 5 вересня промовляв голова української делегації, заступник міністра України Іван Курас. Завдяки послові України в Китаї Анатолієві Плющці, відбулася зустріч делегатів України з делегатами діаспори в українському посольстві у Пекіні. Тут була нагода зустрітися з послом, міністром Курасем, головою Союзу Українок України Атенною Пашко, головою Жіночої організації ім. Олени Теліги Ольгою Кобець, депутатом Верховної Ради Ніною Корпачовою з Криму, журналісткою Оксаною Куц, Тамарою Мельник та іншими.

Під час нашого перебування в Китаї ми брали участь в різних комісіях. На одному українському панелі зустрінулися з Любомирою Бойчишин, яка брала участь на форумі інвалідів. Хоч дощова погода дошкулювала, ми використовували сесію. Ірина Куровицька вела сесією організації Світовий Рух Матерів, з якої вона була делегована. Вона також брала участь у комісії Національної Жіночої Ради США під назвою "Жінки і здоров'я", яку провадили д-р Сорос-Рошан та д-р Сотті Гіл Кесвані, делегати Національної Ради Жінок США та Міжнародної Жіночої Ради. На панелі організації Світовий Рух Матерів жінки висловили своє задоволення бути матерями, присвятити усю свою увагу родині та не працювати

*"Кокус" Схід-Захід під час головування Оксани Куц (в середині).
East-West Caucus at the conference in Beijing, China,
chaired by Oksana Kuc of Ukraine (in the middle).*

*Вертаємось додому та прощаємось з нашими делегатками на летовищі.
At the International Airport in Beijing, China. Going home.*

поза домом. Деякі із них твердили, що розводи є причиною розкладу родин, ведуть до занепаду моралі у суспільстві. Другою причиною є факт, що працюючі матері не мають часу присвятити для своїх дітей. Анна Кравчук звернула увагу на духовне виховання дітей, яке мусить іти поруч із фізичними вимогами. Жінки із Західної та Східної Європи, Америки та з Далекого Сходу також брали участь. Були цікаві зауваги жінок мусульманського світу.

Спільно з делегатами з України ми брали участь у сесіях Схід—Захід, де порушувалися справи співпраці та розуміння між країнами колишнього Радянського Союзу та Заходом. Цікавим явищем було те, що східні країни відокремилися та створили підкомітет Схід—Схід.

Попередні конференції ООН для справ жінок були в Мехіко (1975), Копенгагені (1980) та у Найробі (1985). СФУЖО та СУА брали в них участь. Тоді було потрібно відстоювати людські права в Україні,

особливо жінок-політв'язнів, інформувати вільний світ про правдиву історію України та домагатися бути вислуханими. В історії СФУЖО та СУА це є записане.

Наша організація багата історією та ділами — гордімся нею! Не захоплюймося іншими починами, іншими організаціями в США, бо ніхто із них не може нам рівнятися. Прикладом самостійного демократичного правління можемо допомогти відродженим жіночим організаціям в Україні. Як американські громадяни, домагаймося більшої уваги для України від американського Уряду. Пам'ятаймо минуле та впишемо його в історію, але не жиймо ним. Наша роль є зберігати свою ідентичність тут, у США, та залишити культурну спадщину для наших нащадків. Будьмо звернені серцями в Україну та ідім їй назустріч.

У День Подяки будьмо вдячні за 70 років свого існування у Сполучених Штатах Америки!

*Відкриття 4-ої Всесвітньої конференції ООН у справах жінок 30 серпня 1995 р.
Opening ceremonies at the Fourth World Conference on Women of the United Nations.*

ПОГЛЯНЬ У СВІТ ЖІНОЧИМИ ОЧИМА

Щойно у Пекіні завершила роботу IV Всесвітня конференція зі становища жінок. Це була найбільш представницька нарада жінок, проведена під егідою ООН. Всього в ній взяло участь до 40 тисяч осіб, у тому числі державна та недержавна делегації з України.

Згадаймо коротко історію цього руху за права жінки у світовому масштабі. Перша така конференція була проведена ООН у 1975 році. Вона ухвалила план дій, на основі чого Генеральна Асамблея ООН оголосила Міжнародне десятиріччя жінки. 1979 року Генеральна Асамблея ООН прийняла Конвенцію про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Учасниками цієї Конвенції нині є 133 держави, в тому числі й Україна (пригадаймо недавні парламентські слухання з приводу виконання Україною цієї Конвенції). Комітет незалежних експертів здійснює огляд втілення Конвенції, обговорює подані доповіді й вносить рекомендації урядам стосовно дальшого поліпшення їх діяльності в цьому питанні.

На другій конференції, яка відбулася у Копенгагені 1980 року, була ухвалена Програма дій на другу половину Десятиріччя жінки. Особливу увагу в документі було приділено питанням освіти, зайнятості та охорони здоров'я.

Третя Всесвітня конференція зі становища жінок відбулася у Найробі, Кенія, 1985 року. Було здійснено

огляд та оцінку досягнутих результатів, обговорені нерозв'язані складні питання в рамках Десятиріччя жінки, прийняті консенсусом Найробіські перспективні стратегії у царині поліпшення становища жінок на період до 2000 року.

Метою четвертої Всесвітньої конференції зі становища жінок було динамізувати процес розв'язання жіночих проблем на національному, регіональному та міжнародному рівнях з метою сприяння розширення можливостей жінок та здійснення ними прав людини. "Рівність, розвиток, мир" — таким був її лозунг. Учасники конференції мали прийняти "Платформу дій", зосередивши увагу на ключових проблемах, визначених як перешкоди на шляху поліпшення становища жінок у світі у період до 2000 року. Крім того потрібно було визначити пріоритетні заходи, які мають бути ухвалені для здійснення Найробіських перспективних стратегій щодо поліпшення становища жінок на період до 2000 року міжнародним співтовариством, включаючи систему ООН. Призначенням конференції було також мобілізувати суспільні сили як на державному, так і недержавному рівнях для досягнення цих цілей.

Урядову делегацію України на конференції у Пекіні очолював віцепрем'єр-міністр Іван Курас. До її складу входило 11 осіб, у тому числі голова Комітету у справах жінок, материнства і дитинства при Пре-

зиденті України Олена Крандакова і заступник голови комісії Верховної Ради України з прав людини Ніна Корпачова.

ПЕРШИЙ ВИХІД НА СВІТОВУ АРЕНУ

Робота форуму неурядових організацій передувала відкриттю IV Всесвітньої жіночої конференції зі становища жінок у Пекіні. Якщо всього, за офіційними даними Організаційного комітету, до Пекіну приїхало до 40 тисяч осіб, то саме форум, який розташувався за 70 км від китайської столиці, зібрав у своїх численних аудиторіях найбільшу кількість своїх представників — до 27 тисяч жінок.

Слід підкреслити надзвичайну чіткість, з якою китайська сторона зуміла провести це грандіозне зібрання. На відкуп жінкам, по суті, було віддане ціле місто Гайроу, яке всі десять днів гостинно приймало жінок з усього світу, усіх віровизнань, політичних уподобань, напрямків діяльності у жіночому русі. Було чудово організоване транспортне сполучення для тих, хто мешкав у Пекіні, система громадського харчування, санітарна служба та ін.

Китайське посольство видало візи всім, у кого було запрошення від Організаційного комітету. Чимало допомогла нам неформальна голова української делегації неурядових організацій Марія Орлик, яка очолює Спілку Жінок України.

До речі, СЖУ представила на форум найчисленнішу делегацію — близько 30 осіб. Відрадно, що були представлені на форумі практично всі найміцніші жіночі організації України, серед них — Всеукраїнське жіноче товариство ім. Олени Теліги, Союз українок, Жіноча громада, Український центр жіночих студій, Жіночий інформаційно-культурний центр, центр "Либідь". Практично всі вони заявили про свою участь у Форумі власними семінарами, однак далася ознаки нескординованість дій — одна група жінок не знала, що і де саме робить інша, через це, очевидно, слід говорити про невелику ефективність таких намагань представити світові український погляд на проблеми жінок. Практично можна говорити про великий розгос, якого зазнав семінар, проведений СФУЖО. У ньому взяла участь як доповідач професор, доктор медичних наук Зореслава Шкіряк-Нижник (член Жіночої громади, Україна), модератор Майя Грудка (Австралія), головувала Оксана Соколик (голова СФУЖО). Із співдоповідями виступили Анна Кравчук (голова Союзу Українок Америки) і Ірина Куровицька (почесна голова Національної Ради Жінок США, заступниця голови СУА). Семінар був присвячений екологічній безпеці жінок і розглядав, зокрема, проблему Чорнобиля. Інтерес до цієї проблеми був великий, нею зацікавилися представниці багатьох жіночих організацій світу, преса, особливо японська і китайська. Були присутні і представниці України, що надало цьому семінарові особли-

Зустріч з послом України до Китаю в українському посольстві (зліва): Майя Грудка, Оксана Соколик, посол Анатолій Плюшко, Ірина Куровицька і Анна Кравчук.

At the Embassy of Ukraine in Beijing, China. From left: Maja Hrudka from Australia, Oksana Sokolyk, Ambassador from Ukraine to China, Anatolij Pliushko, Iryna Kurowyckyj and Anna Krawczuk.

вої значущості.

Семінар Товариства ім. Олени Теліги був скромним, зібрав ті організації, з якими наше Товариство підтримує зв'язки — представниць Німеччини, Голландії, Росії, Молдови. Правда, 31 серпня у Гайроу пройшов такий сильний дощ, що знесло наш намет, і семінар був перенесений з 1 вересня на 2. Це також внесло свої корективи — людей прийшло менше, ніж можна було сподіватися. Добрі відгуки мав семінар, проведений Українським центром жіночих студій (Світлана Купряшкіна).

На жаль, нічого не можемо сказати про семінар Спілки жінок України і окремий семінар Жіночої громади — мене туди не запросили. Час їх проведення також був перенесений.

Можна зробити певний підсумок: перший вихід українських неурядових організацій на міжнародну арену відбувся! Жінки, які брали в ньому участь, набули певного досвіду, вміння, зрозуміли, що на таких зібраннях усе залежить від них самих — і успіх, і невдачі, ніхто там не ходить, не нагадує, що і коли треба робити. Ініціативу завжди слід проявляти самому.

З цієї точки зору дуже повчальними були діяльність, скажімо, російської делегації, польської, країн Прибалтики. Вони приїхали на Форум з чітко визначеною програмою дій, організовані, маючи досвід міжнародної діяльності на інших подібних конференціях і відразу брали ініціативу на себе. Правда, ми також зуміли вже зорієнтуватися і під час роботи неурядових структур на самій Конференції зуміли краще самоорганізуватися. В цьому, правда, дуже допомогла Ірина Куровицька, яка просто розказала, як і де ми можемо себе виявити. Але це було пізніше — Конференція була відкрита 4 вересня у Пекіні, а

*Під час семінару СФУЖО.
Delegates and guests at the workshop of WFUWO.*

Форум тривав від 30 серпня до 8 вересня у Гайроу.

Звичайно, Форум був задуманий як місце, де киплять-вирують пристрасті, де вирізняються нові думки, ідеї. Звичайно, це своє призначення він виправдав. Це було величезне всесвітнє дійство, яке включало в себе яскраве, величне свято відкриття на найбільшому стадіоні в Пекіні — в Національному олімпійському центрі, щоденні вечірні виступи різних творчих жіночих колективів з усього світу, копітку роботу пленарних засідань у Будинку культури в Гайроу, де доповіді відбувалися чітко за пляном, висвітлювали найнагальніші, найболючіші проблеми сучасності. Скажімо, жінка і охорона здоров'я, жінка і влада, жінка і засоби масової інформації тощо. Саме тут відбувся перший виступ Гіларі Клінтон, якому передувала величезний ажіотаж і який потім здобув неоднозначні оцінки присутніх і преси. Одна з газет назвала його "першим семінаром Першої леді Америки", в якому вона дала свої оцінки діяльності і значення неурядових жіночих організацій світу.

Але головним на Форумі було — зустрічі, щоденні численні зустрічі жінок усього світу. Досить сказати: щодня тут відбувалося до 70 семінарів на найрізноманітнішу тематику. Багато організацій привезли зі собою власні вироби і тут же ними торгували. Скажу — непогано торгували. Досі не можу забути велику чудову білу хустку, вишиту прекрасним візерунком, яку продавали жінки з Індії. Правда, коштувала вона 100 доларів, отож не так просто її купити. Я собі подумала, споглядаючи на те все, що українські вироби мали б там неабиякий комерційний успіх.

Особливо помітно на Форумі була діяльність об'єднаних жіночих організацій. Скажімо, таких як Міжнародна ліга жінок (Європа), Консорціум жінок США, Росії, Білорусії й України тощо. Від Товариства

ім. Олени Теліги я брала участь в їх семінарах, які проходили щодня, були чітко сплановані й організовані. Вони виробили свої документи на цих семінарах і домовилися потім щодо виступу на пленарному засіданні Конференції. Це завдання для учасників наступної Конференції. Однак уже нині досвід здобуто, шлях розвідано. Хочу тільки подякувати Управі Українського Золотого Хреста у США, які уможливили поїздку до Китаю на Конференцію представника нашої організації матеріально. Без їхньої щирої підтримки не було б цієї поїздки, не було б цього досвіду.

І УСПІХИ, І ПРОРАХУНКИ

І ось настав день 4 вересня, коли зранку відбулася фейерверкова, урочиста церемонія відкриття, в якій взяло участь близько 5,000 артистів, а вже у другій половині дня почалося перше пленарне засідання. Воно також було незабутнім і надзвичайно урочистим. На конференції, за даними Організаційного комітету, було акредитовано 2,000 журналістів, крім того було акредитовано багато представників неурядових організацій. Щоб потрапити на урочисте відкриття або на перше пленарне засідання, треба було мати спеціальний талончик, а дістати його вдавалося далеко не всім.

Першими були привітальні слова Генерального секретаря IV Всесвітньої конференції зі становища жінок Гертруди Монґелли, потім — виступ Генерального секретаря ООН Б. Бутроса Галі, прочитаний його представником, вибори керівних органів конференції, зокрема голови — голови Всекитайської федерації жінок Чен Мудун. А потім — суцільні сенсації: виступ прем'єр-міністра Пакистану Беназір Бгутто, яка була зустрінута суцільними оплесками,

особливо коли вона, глава ісламської країни і просто надзвичайно вродлива жінка, заявила про підтримку Пакистаном "Платформи дій". На її тлі дещо блідішим виявився виступ президента Ісландії Нігліс Фіннбогдоттірі, відтак прем'єр-міністра Бангладеш Галяда Зі.

Новий сплеск емоцій — виступ віцепрезидента Уганди С. Вандіри Кашібве, яка повідомила не тільки вражаючі цифри про становище жінок в Уганді (в уряді — шість жінок-міністрів, 35 відсотків членів парламенту — жінки), але й зробила закид самому Генеральному секретарю ООН щодо його нехтування жінками, яке проявилось у відсутності їх на цій конференції...

Другий день був не менш цікавим і насиченим, по-своєму сенсаційним, адже того дня виступала Перша леді США Гіларі Клінтон. Знову ажіотаж серед журналістів, представників НДО, які всі хотіли бути в залі, але знову — тільки за талончиками: або "на Гіларі", або на пленарне засідання. Я вибрала пленарне засідання, бо відразу після промови Г. Клінтон мав прозвучати виступ голови нашої урядової делегації віцепрем'єр-міністра Івана Кураса. Звичайно, як промовець він багато втратив від того, що виступав відразу після Першої леді США: присутні в залі не були готові емоційно сприйняти його промову. Дуже важко було говорити про Чорнобиль, про наші проблеми в такій ситуації. Але слід відзначити інше: той факт, що Україні було надано слово в перші дні, при чому відразу після представника США. Це дуже промовистий факт, особливо якщо врахувати, що російська делегація змогла виступити лише на четвертий день, під кінець пленарного засідання.

Правда, і посадовий рівень (міністер), і рівень самого виступу Людмили Безлепкіної був настільки невиразний, що представниці російських НДО виходили ледве не зі сльозами на очах — Росія "не прозвучала".

Взагалі, робота на конференції — це не тільки слухання виступів на пленарних засіданнях. Це було дуже цікаво, повчально, але далеко не все. Головна робота проводилася на комітетах, на групах країн, у так званих "кокусах" (caucuses), де збиралися представники недержавних організацій. Приємно було бачити серед представників НДО наших жінок — голову Союзу Українок Атену Пашко, представницю Жіночої громади Тамару Мельник. А зі Зореславою Шкіряк-Нижник з Жіночої громади ми тісно співпрацювали у "кокусі" Схід—Захід. Користуючись підтримкою наших сестер з діаспори — Ірини Куровицької, Анни Кравчук, Оксани Соколик, Майї Грудки, ми змогли там дуже активно заявити про Україну, тим більше, що великий тягар взяла на себе Оксана Куц, працівниця Представництва України в ООН. Вона,

до речі, дуже активно працювала на конференції. Вільно володіючи англійською мовою, змогла працювати в штаті газет "Бейджін воч", вмістити там кілька матеріалів, у яких, зокрема, йшлося й про роботу української недержавної делегації.

Взагалі робота конференції варта того, щоб про організацію її системи знали більше. Було три великих заходи: поїзд "Гельсінки — Пекін", в якому брали участь наші представниці, зокрема Тамара Величко (Союз Українок), Ольга Кобилянська (Жіноча громада) та ще кілька представниць НДО. Був Форум, де ідеї жіночого руху "варилися" в котлі представниць усього світу, і була власне конференція, яка працювала вже з підготованими документами — як державного, так і недержавного рівня. У нас на державному рівні документи готувала голова управління прав людини в ООН Ніна Ковальська. Вона, до речі, головувала в групі країн перехідної економіки, де Україна була обрана на голову 23 країнами. З членів державної делегації хотіла б ще відзначити Олену Крандакову — голову Комітету у справах жінок, материнства і дитинства при Президенті України. Вона була і на засіданнях Групи 23, і на пленарних засіданнях, працювала з делегаціями інших країн. Решту наших представників важко було піймати, були дні, коли місця української урядової делегації були порожніми зовсім...

У зв'язку з цим, скажімо, Ірина Куровицька висловила своє спостереження: дуже невдало зформовано склад офіційної української делегації, а Оксана Соколик сказала ще чіткіше: "Хай би від України виступила Перша леді — дружина Президента", може тоді жіночий рух був би більш організованим. Із цим твердженням погодилися всі делегатки СФУЖО.

Це, звичайно, тільки побажання. Робота українських жіночих організацій на державному і недержавному рівні — то справа жінок України. Можемо сказати, що прорив на міжнародну арену відбувся. Від нашого "кокусу" представниця Польщі В. Новицька виступила на пленарному засіданні і таки згадала проблему Чорнобиля, яку саме ми запропонували їй включити до промови. На державному рівні, головуючи в Групі 23, Україна представила разом з іншими делегаціями дев'ять поправок до Деклярації і Платформи дій, які, зокрема, стосувалися наших регіональних особливостей. Забльоковано (до речі, і з нашою допомогою) кілька поправок російської делегації, спрямованих на ущемлення прав жінок, тощо. Цікаво, що Олена Крандакова виступила від цієї групи країн в останній день роботи Конференції і цим самим Україна ще раз змогла промовити до світу.

Ольга Кобець,
голова Всеукраїнського жіночого
Товариства імени Олени Теліги.

ІЗ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО КАЛЕЙДОСКОПУ

У цій новій рубриці "Нашого Життя" маємо намір подавати відомості, що віддзеркалюють певні активності та події, досі незареєстровані українською пресою, що відбуваються в царині українсько-німецьких культурних зв'язків. З одного боку, вони показують, як зростає в Німеччині зацікавлення українською культурою, з другого, що поживлення таких зв'язків залежить у великій мірі від професійності та організаційного хисту тих осіб, що беруться за таку справу. Може наведені приклади успішно проведених викладів, літературних читань перед німецькою аудиторією, видання книжок з українською тематикою, "українських тижнів" тощо дадуть імпульс для подібного роду культурної праці в інших країнах на користь ще так мало відомого в світі українського культурного потенціалу.

"Нове товариство літератури" (Neue Gesellschaft fuer Literatur), засноване у Берліні 25 років тому, що особливо зацікавлене контактами зі закордонними, ненімецькими авторами, влаштувало в грудні 1993 р. бієнале української поезії. До організаторів належала також авторка цього "калейдоскопу", яка підготувала переклади вибраних нею творів 10-ох українських авторів, які прибули на кошти товариства до Берліну. Були це: Юрій Андрухович, Василь Голобородько, Ігор Калинець, Надія Кирич, Віктор Кордун, Олександр Міщенко, Ігор Римарук, Михайло Шевченко, Михайло Самійленко, Антоніна Цвид. Кожного вечора виступали три поети, одного пополудня виступив Олександр Міщенко зі зібраними у книжці "Мор" спогадами про голодомор 1933 р. Бієнале відкрила доповідю А.-Г. Горбач "Тернистий шлях української літератури в ХХ ст." Відома берлінська газета "Тагесшпігель" відгукнулася на цю подію дуже позитивно. Контакти з "Новим товариством літератури", головню з його керівником д-ром Олафом Мюнцбергом, ініціатором українського бієнале, вдалося розширити. Він уже побував в Україні, восени 1994 р., влаштував літературний вечір поетам Ю. Андруховичеві та В. Кордунові. А недавно появилася антологія-документація товариства, де крім поетичних творів членів товариства подана 25-літня програма зустрічей та виступів, між ними також відомості про українське бієнале.

Ще вліті 1993 року нам вдалося нав'язати непогані контакти з іншим, вже також немолодим літературним товариством, що діє в університетському осередку Марбурґ/Лян. Назва його — "Нове літературне товариство" (Neue literarische Gesellschaft). І це письменницьке згуртування шукає контактів з країнами Центральної та Східньої Європи. У Марбурґу вже відбулися два читання української літератури: 5-го жовтня 1994 р., де виступили Віктор Кордун, Іван Малькович з лірикою, Юрій Андрухович з прозою.

Друге читання відбулося 10-го травня ц. р. Виступали поети Людмила Скирда, Ігор Римарук та Роман Лубківський. Поети читали дещо з творів українською мовою, переклади, переважно по 10 поезій кожного автора, читала перекладачка А.-Г. Горбач та активний член товариства, геський поет Фрідріх Ґ. Паф. Ще в березні, перед другим авторським читанням, запрошено авторку з доповідю про розвиток української літератури. У жовтні ц. р. буде третє читання, на якому очікують українських поетів. Товариство має новозасноване видавництво, в якому друкується літературний альманах "Література в 11-ій", де появилася 1994 р. антологія української прози "Останні відвідини Чорнобиля" (Letzter Besuch in Tschornobyl), а ще плануються інші видання. Два письменники із керівництва товариства побували вліті 1995 р. в Києві, де мали цікаві зустрічі в СПУ та на германістичному відділі університету.

Університетське місто Фрайбург, що лежить на підніжжі "Чорного лісу" (Schwarzwald), ще 1992 р. уклало партнерство зі Львовом. Там діє також культурне товариство "Захід-Схід" (West-Ost), в якому активним членом є д-р Вальтер Мосман, що 1993 р. накрутив цікавий фільм про давній та сучасний Львів. На весні 1994 р. був запрошений до Фрайбурґу модерний український рок-ансамбль "Мертвий півень", що має в своєму репертуарі сучасні пісні Наталки Білоцерківець, Юрія Андруховича та інших "вісімдесятників". Під час перебування львівських музиків було також кілька цікавих доповідей: д-р Христина Назаркевич зі Львова розповіла про літературну групу "Лугосад" та групу львівських малярів і графіків. А.-Г. Горбач прочитала доповідь "Сучасна українська література". Разом з Мариною Горбач був прочитаний по-українськи та в німецькому перекладі цикл віршів Андруховича, присвячений Львову: "Записки подорожного в липні", що появилася двома мовами також окремою книжкою, з графічними ілюстраціями

до кожного вірша львівських мистців Юрія Коха та Ольги Погрібної-Кох. Назва видання "Spurensuche im Juli". В тому ж осередку виступав у жовтні того ж року Юрій Андрухович, який читав свою прозу і поезію в німецькому перекладі.

Про дальші подібні активності (виступ прозаїка Валерія Шевчука у Ляйпцігу, створення "Українсько-німецького товариства культурних зв'язків" у місті Байройті та проведений там "український тиждень" з літературним вечором, присвяченим творчості поета Ігоря Калинця, на якому він був присутній і читав дещо зі своїх творів) розкажемо у наступному повідомленні. На кінець хочемо коротко розповісти про враження з німецькомовного літературознавчого збірника, присвяченого Лесі Україні.

Професор Юрій Бойко-Блохин, що проживає у Мюнхені, зорганізував ще 1988 р. наукову конференцію, присвячену аналізу творчості Лесі Українки. Йшлося про висвітлення її творчості в контексті

сучасних їй європейських літературних течій. Найкращі доповіді були поглиблені авторами, що допрацювали науковий апарат, і видані 1994 р. в престижному науковому видавництві "Белав" (Boehlau). Співвидавцями фігурують два визначні німецькі славісти-літературознавці, що вже віддавна цікавляться також українською літературою: професори боннського та мюнстерського університетів Ганс Роте та Фрідріх Шольц. У збірнику "Lesja Ukrainka und die europäische Literatur" поміщено 9 статей та два переклади драматичних поем ("Одержима", "На полі крові"). Серед авторів — канадієць (Альберт Кіпа), словак (Мікулаш Неверлі), два українці (Б. Бойко-Блохин, І. Качуровський), п'ять німців (Г. Глясл, Ф. Шольц, Е. Ведель, Г. Роте та померлий недавно Йосеф Ган, його перу належать і переклади). Рецензія на цей науковий збірник появиться в одному з наступних чисел "Сучасности".

СОФІЯ НАУМОВИЧ

ТРИ НАГОРОДИ ЛІЛІ ОГІЄНКО

Фільм нашої землячки Лілі Огієнко-Олівер (по чоловікові французів) "Нелегалні діти Антона Веберна" користується великим признанням західних знавців кіна та музики. Бо перший її фільм, який мали змогу оглядати паризькі українці, про "Греко-католицькі церкви", якимось поза українську громаду не вийшов, хоч мав усі задатки мистецького документального фільму.

"Нелегалні діти" — це учні славетного Бориса Лятошинського, що захопилися додекафонічною музикою Заходу, зокрема А. Веберна, й самі творили свої композиції у тому ж стилі. Це, звичайно, не сподобалося комуністичній владі, яка почала їх суворо контролювати, а згодом і переслідувати. З відомої трійці цих учнів Лятошинського — Грабовського, Станкевича і Сильвестрова — вона вибрала музику цього останнього і татарки Софії Губайдуліної.

"Телерама" (8 і 15 вересня 93) писала про нашу авторку фільму таке: "Лілі Олівер у розмовах з ними відкопує мистецьку підсвідомість країни, з якої вона походить. Вона показує красу цих двох облич, які поступово позбуваються страху... І як музичні ілюстрації — "Про і контра" С. Губайдуліної та "Медитації" й "Серенада" Сильвестрова, з арією баритона "Мені забрали всю радість життя". Твори цих учнів Лятошинського виконувала Київська консерваторія з диригентом Андрієм Бореєм, а фільмувала Українська кінохроніка у Києві".

Лілія Огієнко-Олівер. Lilla Ohienko-Oliver.

Та найпікантніше в цьому фільмі для нас те, що авторка у розмові з ними на вулицях Києва не тільки показала його красу, але й видобула від них цікаві розповіді про те, як викидали композиторів зі спілки за їхню "хуліганську" музику, як арештували Параджанова за його фільми, якими захоплювалася Франція, як тодішній міністер культури Радянського Союзу Катерина Фурцева заборонила диригувати концертом їхньому товаришеві й він покінчив життя самогубством...

З ВІРОЮ, НАДІЄЮ Й ЛЮБОВ'Ю КРІЗЬ АБСУРДНІ РЕАЛІЇ ХХ СТОЛІТТЯ

РОЗДУМИ НАД ВИДАННЯМ ЧОТИРИРІЧНОЇ ДАВНОСТІ

Останні чотири роки невпізнано змінили лице Європи, втягнувши її у вир калейдоскопічних змін з найнеочікуванішими наслідками. Кожний день так насичений подіями, що ні політологи, ні соціологи, ні філософи не встигають проаналізувати все те, що відбулося чи збулося, не кажучи вже про прогнозування чи передбачування того, що очікує світ на порозі нового ХХІ століття. Відчуття нестабільності, хисткості свого буття відчувають не тільки жителі колишнього Радянського Союзу, а тепер нових держав на його теренах, які ще довго-довго відчуватимуть політично, економічно і культурно весь тягар свого комуністичного минулого. Не тільки багостраждальні Боснія, Хорватія і Чечня, що стали уособленням позірності спокою на європейському континенті, але й громадяни решти країн чи заходу Європи, які делалі частіше можуть почути неофашистські та неорасистські лозунги. Так чи інакше, але вся без винятку Європа, ще не очищена від своїх найтяжчих гріхів — більшовизму та фашизму, що є явищами наскрізь європейського походження, знову стала перед дилемою: як зберегти універсальні моральні принципи в несприятливих умовах політичних, соціальних та національних конфліктів, тобто як вберегти своє християнське обличчя в тих межових ситуаціях, які відкривають безодню падіння людського духу? В контексті цього питання книжка "Morality and Reality. Times and Life of Andrej Szepietytskyj", видана у 1990 році Канадським Інститутом Українознавчих Студій (КІУС), стане цінною знахідкою для кожного, кому не байдуже сьогодні і майбутнє людини.

Ті роздуми над названим виданням важко окреслити дефініцією рецензії, не тільки з огляду спізнілості в часі, але й з огляду структури книжки, яка є

колективним збірником. Спізнілість на те цінне і надзвичайно потрібне видання зумовлена рядом причин, так чи інакше пов'язаних з колапсом колишнього СРСР і тяглістю процесів унормування політичного, культурного і релігійного життя на Україні. Та є речі, проблеми, події, які носять вічний характер, і які, розмикаючи рамки місця і часу, стають у полі зору не одного покоління. Є постаті, котрі в час занепаду людського духу, в час сваволі і зла, ставали духовним орієнтиром, совістю епохи, намагаючись спокутувати грішність світу сього. Саме до таких належав Митрополит Львівський і Галицький Андрей Шептицький (1865—1944).

"Я подібний до святого апостола Павла, котрий був євреєм для євреїв, греком для греків, і для усіх був усім, щоб спокутувати гріхи усіх", — ці слова, які освітлюють духовне і життєве кредо Митрополита Шептицького, справедливо можна вважати центральною ідеєю, що об'єднує різних фахівців різних національностей в їхньому намаганні пояснити феномен Андрея Шептицького в контексті політичних, культурних та релігійних реалій його доби. Самі назви досліджень, поданих у збірнику, а саме "Шептицький і український національний рух", "Шептицький і екуменізм", "Теологічне мислення Шептицького", "Шептицький як меценат культури", "Шептицький і євреї", "Шептицький і польське суспільство" тощо, засвідчують про багатомірність постаті Митрополита як релігійного мислителя і діяча, мецената національної культури, людини, яка активно жила проблемами і болями свого народу і свого часу. Каталізуюча функція, яку виконував Шептицький не тільки в релігійному, але й в суспільно-громадському та культурному житті Галичини досі ще не була представлена так панорамно і на такому

І ось фільм "Нелеґальні діти Антона Веберна" дістав на кінофестивалі у Берліні "спеціальну нагороду" авторського фільму, як єдиний відзначений журі документальний фільм. Два росіяни, Микита Михалков та Віталій Канєвський, від'їхали з нічим... У Монреалі 8—12 березня м. р. на Фестивалі фільмів про мистецтво фільм Лілі Огієнко дістав нагороду "За свободу мистецького вислову", і врешті (24 бе-

резня 1994) першу нагороду, "Гран прі" дістала наша фільмарка на Фестивалі фільмів про музику у паризькому Люврі. Директор Лювру Мішель Лякльот вручив Лілі Огієнко особисто не тільки цей приз, але й 50 тисяч франків.

Окрілена цими нагородами, наша "фільмова зірка" поїхала в Україну, звідки, мабуть, привезе новий фільм для показу на Заході.

багато цокументальному підтвердженні.

Збірник не дарма має підзаголовок "Життя і часи Андрея Шептицького", оскільки розгортає драматичну панораму подій, які випали на долю Митрополита та його сучасників. А це, власне, були найтрагічніші моменти в історії ХХ століття: дві світові війни, більшовизм, який пройшовся геноцидом по українській інтелігенції та голодомором по українському селу, європейський голокост, особлива ускладненість польсько-українських стосунків тощо. І навіть тоді, в час жнив людської скорботи, в час жаху людського і людського потворства, Андрей Шептицький з вірою у людину, з любов'ю до людини і надією на людяність людини намагався зробити релігійну мораль основою щоденної дійсності. Манівці, на яких опинилася загублена людська душа, розпочинаючи свою нескінченну Одісею по лабіринтах існуючого зла, стали чи не найбільшю проблемою того часу, і цілком зрозуміло, що як і завжди в історії людства, потрібен був голос праведника як своєрідне підтвердження і одночасно утвердження категорії добра і любови як норми людської поведінки.

На особливу увагу, враховуючи гіркий досвід міжконфесійних непорозумінь на Україні та й поза її межами, заслуговує розділ книжки під назвою "Шептицький і релігія", в якому з позицій різних інтерпретацій викладена концепція теологічної думки Андрея Шептицького. Екуменізм Митрополита побудований на прийнятті діалектичного характеру християнської доктрини, на визнанні взаємозалежності Східної та Західної інтерпретації. Звідси і численні звернення Шептицького до християн різних обрядів з проханням *вивчити* один одного для того, щоб *поважати і любити* один одного. Саме з такою метою подорожував Митрополит по західній Європі, говорячи про Схід, щоб зацікавити Захід Сходом, ознайомити його з традиціями, обрядами та теологічною думкою Сходу. Хіба з позицій сьогодняшнього дня це звучить неактуально?

Дуже часто ідеї та думки Андрея Шептицького, здавалось би, були безрезультатними, іноді їх руйнували у нього на очах, але, незважаючи на ніщо, жив переконанням, що:

"Ми повинні не тільки надіятись, але й вірити, що наші молитви будуть почуті. Всевишній знає як досягти своєї мети шляхами, про які ми й не здогадуємось. А що ми можемо зробити, так це приготувати наші серця до молитви і розуміння любови, так, щоб Дух Господній застав нас готовими до роботи".

Власне, найгуманістичнішою засадою всього

життя Митрополита Андрея Шептицького було переконання, що любов є особливо поєднана з активністю Святого Духа, що саме через любов Дух об'єднує людей. Мабуть, саме таке переконання дало можливість йому, до речі, одному із небагатьох представників такого високого духовного сану, протистояти відкрито нелюдським вчинкам більшовицького та фашистського режимів. У збірнику "Morality and Reality" читач не раз зустріне посилання авторів статей на листи Андрея Шептицького до Гімлера та до Папи Пія XII, в яких з боєм засуджується геноцид євреїв. Це, можливо, і був голос волаючого в пустелі, але цей голос таки був. Голос європейця-християнина, голос Людини.

Сьогодні переживаємо спробу "проламування криги" в українсько-польських стосунках, тобто руйнування стереотипів, породжених тривалим процесом мітологізації історичного минулого двох народів. У збірнику на цю тему знайдемо два ґрунтовні дослідження: "Шептицький і польське суспільство" Р. Торжецького та "Шептицький в польській суспільній думці" А. Земби. Власне, постать Андрея Шептицького, як це показують обидва дослідники, і є результатом мітотворчости, тому і була потрактована через призму негативних упереджень та стереотипних уявлень польського суспільства. Але сам факт наявности феномену постаті Митрополита, його активна діяльність на усунення всіх існуючих упереджень і є наймогутнішим засобом демітологізації та найвищим зразком єднання двох народів через взаєморозуміння і взаємоповагу і в цьому контексті зворушливо виглядає історія стосунків Андрея Шептицького із своєю матір'ю, дочкою польського драматурга А. Фредро, яка не рахуючись з можливими неґаціями з боку польського оточення, не тільки зрозуміла вибір сина служити греко-католицькій церкві, але як могла, підтримувала його духовно. Листи матері до сина та сина до матері зайвий раз засвідчують, що глибока внутрішня культура особистости не знає бар'єрів, якщо вона прагне когось зрозуміти і бути кимось зрозумілою.

Ось кілька роздумів, які повинні були появитись чотири роки тому, але які навіть при таких швидкісних змінах нашого життя не вичерпують своєї актуальности. Бо проблема "моралі і дійсности" як ніколи гостро стоїть перед сучасною людиною, яка ледь-ледь себе стримує в цьому шалено мінливому світі, і спрагло шукає розуміння. Тому, мабуть, мусимо радіти, що присутність у наших бібліотеках, приватних чи державних, книжки "Morality and Reality. Life and Times of Andrej Sheptytskij" стане маленьким ковтком джерельної води для спраглих духом.

КРАСА І ДОБРОТА ЇЇ...

НІНА МУДРИК-МРИЦ (1927—1995)

Покійна (як незвично це звучить: "Покійна"!) Ніна Мудрик-Мриц була дитиною міжвоєнного Львова. За місцем народження, дитинства, молодости і за вдачею та світосприйманням.

Батько її, директор "Маслосоюзу", Андрій Мудрик прийшов із лемківського села Павлокоми, відомого зі страшної польської масакри населення під час повоєнної окупації Польщею наших західних окраїн. Директор Мудрик був "твердий Лемко" і з тією ж лемківською завзятістю укріплював самобутнє українське економічне життя, "державу в державі", як звали. Інженер Андрій Качор, теж уже покійний, назвав його "мужем ідеї й чину".

Мати Ніни, Марія з Середницьких, ввійшла у провідні ряди львівських громадських діячок зі Стрия, славного своїми стрілецькими традиціями. Визначна пластунка з багатомовною кличкою "Згода", невтомно працювала у проводах українських жіночих та релігійних товариств в Україні, Бразилії, Канаді. Любила казати: "В організацію не можна 'бавитися', в організації треба працювати"...

Стояла при дитинстві Ніни і улюблена тітка Володимира Середницька, яка вже тоді поспробувала польської в'язниці (опісля ж — Казахстану). Вона вчила Ніну і її товаришок патріотичних віршів та пісень, а в "чорному сальоніку" їх помешкання складала разом із друзями пляни дій на Закарпатті.

Ще була сестричка, теж Володимира, маленька "Дуда", яка ходила "хвостиком" за сестрою і її подругами та "пхалася" до дуже серйозних забав "у Довбуша", в "Січових Стрільців" чи інших героїв з її широкої лектури, про яку пильно дбали батьки.

Був ще елегійний, тремкий спомин про братчика Юрка, який помер дуже маленьким.

З такого кореня виростала Ніна, проходячи щоденно у школу попри мури львівської цитаделі, подірвані кулями в Листопадові дні.

Навчання починала у школі "Рідної Школи" ім. Тараса Шевченка під покровом поетки й педагога Константи́ни Малицької. Батьки не забули про додаткову німецьку мову та школу хореографії методом Далькроза, яку вела Л. Федак-Дрогомирецька.

Ніні було призначено народитися ви́нятковою дитиною. Вже хоч би через важку недугу, яка не покидала її від колиски до могили та приводила до щораз нових ускладнень. Ця ж недуга і виробила в дитини недитячу поважність та самодисципліну. Під час веселих дитячих забав, получених із привільним ласуванням, Ніна ніколи не торкнула заборонених їй ласощів. Сама сумлінно дбала і про своєчасність щоденних застриків. Саме життя було для неї щоденним і щохвилинним подвигом, і вона свідомо брала на себе цей тягар і — переносила. З того й виросло її інтенсивне відчуття власної особовости та

своїх прав. При своїй ніжності та ліричності вдачі, вмiла рiшуче боронити своїх поглядiв та своєї справи.

Українська доля ХХ столiття носила її, разом з родиною, сiтiами. Довелося вже в ранній юності покидати Батькiвщину, а за кілька рокiв удруге — i вже назавжди. Омріяний поворот — подорож в Україну в останні роки — так i не мiг здiйснитися... А все ж дитинство та юність при рiдних джерелах залишили незатертi знаки... Нiмеччина, екзотична Бразилія, холодна Канада... Нові мови, нові звичаї, нові шкiльні системи та... нові лiкарі й лiчниці... З усім треба було собі якось порадити — i Нiна це вмiла.

Куди б не поїхала — шукала краси i зростала красою. Надихали її тугою за великим пiдхмарні Альпи, по яких мандрувала, незважаючи на недугу, i бразилійські заквітчані пуші, i навіть у перецивілізованій Канаді зумiла знайти зачаровані куточки неторканої Божої природи.

Писати й малювати почала змалку, ще зi сiвіту казки. Заглиблення у казковий сiв i привело її до творчості цiлого життя: лiтератури та малюнку для дiтей. Вона надто добре знала, що саме дитина сприймає найчутливіше, хоч ще ледве свiдомо, все гарне й добре, свiтле й шляхетне, все, що вартiсне у житті, навіть для дорослої людини. Це якраз дитина вмiє бачити у звичайних, буденних речах зачаровані сiвіти, живу й привiтну душу.

Коли в Торонто Нiні запропонували стипендію на навчання зоології, вона вiдповіла: "Я люблю зоологію, але я залюблена в малювання". I продовжувала дуже сумлiнними самостійними студіями науку, розпочату ще в Берхтесгадені, у маестра-чарiвника Едварда Козака. Вiд нього дiстала багато, але йшла своїм шляхом.

В її зрозумілих для дiтей вiршах, в її малюнках говорили й сміялися, у близькій дружбi з янголами й зiрками, котики (найкращий був той, що у "На свiтанку" молився чiмно разом зi своєю дiвчинкою). Мали своє, подiбне до дитячого, життя ягiдки й горішки, пупляшки на деревах i квіти, а навіть букви та геометричні фiгури. Всi говорили, на радiсть дiтям, одногосно — про доброту Творця та велич творіння Його.

Писала й малювала для старших. Попри численні власні книжечки оформлювала i видання iнших авторiв, для дiтей та дорослих. Її твори для дорослих, як вiрші "Калинова сопiлка", збiрка оповiдань "Веселко-

вий рушник" були глибоко вдумливі та релігійні. I знаходили читача — головнo в старших та самiтних.

У своїх малюнках виробила собі своєрiдний стиль. Вмiла перетворювати дiйсність так, що пiд її руками вона ставала свiтла, добродушна, гармонійна... Це вже була нова епоха в iлюстрації, не лиш дитячій. I були вже в неї навіть послiдовники...

Належала змолоду до Пласту i все своє життя iдеалiзувала й очарiвнювала його у своїх творах, головнo в довголітній спiвпраці з журнальником для пластового новацтва "Готуйсь".

Належала до Об'єднань письменників "Слово" та "Козуб", а особливо багато сил та праці вклала в об'єднання Українських Працiвників Лiтератури для Дiтей i Молоді. Там категорично обстоювала думку, що дiтям треба писати повною, барвистою мовою, незважаючи на обмежене знання в тутешніх, сучасних дiтей, бо "iнакше — коли ж вони цього навчатимуться!?"

Бог дав Нiні, на її страдницькому шляху, крiм небувалого таланту, ще й доброго чоловiка Романа, теж зi Львова. Вiн жив для неї та її мистецтвом, чував добрим янголом над нею на кожному кроці. А двох дiтей, що Нiна привела на сiв, кожне iз небезпекою для власного життя, зумiла виховати та в дорослому вiці пiдтримувати з ними близькі змiстовні зв'язки.

Та рiк за роком невмолима недуга ставила творчому духовi щораз бiльшi обмеження. Найгiрше заторкнула найбільш необхідні мистцеві — очі й руки. Неможливість творити була найважчою мукою для мисткині. Аж поки прийшло болюче визволення, саме в день святих Вiри, Надії й Любови, 30 вересня, два дні пiсля смерті улюбленої, i теж многострадалної небоги Рути.

Останньою радiстю для Нiни була тепла вдячність сиріток-калік з України, з Коломиї, яких вона обдаровувала своїми книжечками, забавками, цукорками...

Сьогодні вже не стоять перед нею земні перешкоди, i звiльнений дух може вiльно животворити. Спить мирно в чужій землі, недалеко батькiв, яким i сама запроєктувала була пам'ятник.

Але краса й доброта її творiв будуть зiгрiвати серця ще не одного майбутнього покоління української вдячної дiтвори.

Леся Храплива-Щур.

З глибоким жалем сприйняли ми вiстку про вiдхiд у вiчність св. п. Нiни Мудрик-Мриц, яка довгi роки була постiйним i улюбленим автором дитячих сторiнок нашого журналу. Складаємо найщирiшi спiвчуття опечаленій родині.

*Головна Управа Союзу Українок Америки.
Редакція журналу "Наше Життя".*

ВИЗНАЧНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ

Літературно-музичним вечором "Ганна Чикаленко-Келлер — громадсько-культурна діячка, історик літератури, перекладач зарубіжних літератур", що відбувся 5 липня в центральній освітянській бібліотеці в Києві, завершився третій сезон лекторію "Визначні жінки України", що його проводить доктор філологічних наук, професор, лауреат Державної премії України, письменник Федір Погребенник.

Багата і розмаїта програма вечорів, що вже завоювали популярність у столиці незалежної України, викликали схвальні відгуки в пресі, на цей раз також була змістовною, мала глибокий історико-культурний і художньо-естетичний зміст: читалися фрагменти з перекладів Ганни Чикаленко-Келлер, уривки з її спогадів; у вступному слові ведучого вечорів Ф. Погребенника, який зримо змалював образ цієї діячки, української патріотки, у виступах дослідниці жіночого руху Марти Богачевської-Хом'як, у поетичному слові бібліографа і поетеси Марти Тарнавської, історика Тараса Гунчака, директорки Центральної освітянської бібліотеки Павли Рогової оживали сторінки життя і творчості славної дочки України, яка більшу частину свого життя змушена була провести за межами рідного краю, в еміграції, але ніколи не забувала рідної землі, примножувала в діаспорі її духовні надбання. Великий концерт чоловічого хору "Чумаки" збагатив мистецьку програму вечора. Учасники вечора, які вщерть заповнили простору історичну залу, де колись засідала Центральна Рада, з цікавістю оглянули документальну виставку, присвячену А. Чикаленко-Келлер (з колекції Ф. Погребенника). У вечорі взяла участь народна артистка України Галина Яблонська, директор музею ім. Лисенка Роксана

Скорульська. На прохання слухачів низку своїх віршів прочитала М. Тарнавська.

У програмі наступного, четвертого сезону лекторію, що розпочнеться в жовтні, літературно-музичні вечори, присвячені хорунжій, учасниці національно-визвольного руху на Україні Софії Галечко, учасниці жіночого руху в Галичині, першій жінці-українці, яка здобула вищу медичну освіту Софії Окуневській-Морачевській, Лідії Драгомановій-Шишмановій — дочці України, громадянці Болгарії, яка брала участь у Міжнародному жіночому русі, перекладала з болгарської на французьку, письменниці-патріотці Одарці Романовій, українській письменниці у США Людмилі Коваленко, дослідниці українського жіночого руху, авторці праць про Н. Кобринську, О. Басараб, М. Заньковецьку, М. Башкирцеву та інших письменників і мистців — Ірені Книш.

На підставі проведених вечорів, зібраних архівних документальних матеріалів організатор літературно-музичного лекторію професор Ф. Погребенник готує до друку дослідження-хрестоматію "Визначні жінки України".

Унікальний, єдиний у своєму роді широкозадуманий плян воззвеличення славних, заслужених діячок України, яких за комуністичного режиму не можна було належним чином пошанувати, заслуговує на всіляку підтримку.

Федір Погребенник

Зліва: Марта Богачевська-Хом'як, Федір Погребенник, Павла Рогова, Тарас Гунчак.
From left: Martha Bohachevsky-Chomiak, Fedir Pohrebennyk, Paula Bohova and Taras Hunczak.

Галина Яблонська (зліва) і Марта Тарнавська.
Halyna Jablonska (left) and Marta Tarnawska.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

З нагоди "Срібного ювілею" Валентини і Леоніда Чудовських членки 106-го Відділу СУА складають 250.00 дол. на уфундування однієї сторінки журналу "Наше Життя". Шановним ювілятам бажають многих і щасливих літ.

Управа 106-го Відділу СУА, Гартфорд, Конн.

Головна Управа СУА приєднується до побажань Ювілятам та щиро дякує Управі і членкам 106-го Відділу.

З нагоди засідання Головної Управи СУА голова Контрольної Комісії СУА д-р Іванна Ратич зложила 500.00 дол. на уфундування двох сторінок нашого журналу. Щиро дякуємо за розуміння потреб та великодушний дар.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

РАЗОМ З БАЖАННЯМИ ЗДОРОВ'Я І ГАРНОГО НАСТРОЮ, СЕРДЕЧНО ВІТАЄМО
ЧЛЕНОК СУА З РОДИНАМИ З НАГОДИ "ДНЯ ПОДЯКИ".

ГОЛОВНА УПРАВА СУА.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ".

ЧИ МИ МОЖЕМО ТАКОЖ ДЯКУВАТИ?

Здається, першим святом, яке ми пізнали на американському континенті, був День Подяки, що припадає на третій четвер листопада. Хоч святкують його так урочисто та ще з відвідинами святинь усіх віровизнань, День Подяки не є церковним святом і не зв'язаний з ніякою патріотичною річницею.

Може саме в тому і є вся краса того дня, бо для кожного мешканця США цей день однаково важливий і святочний. Це і причина, що кожен новоприїжджий якось відразу розуміє і признає велику святочність тому дневі. Бо ж як не розуміти важливості зустрічі цілої родини для подяки Всевишньому за все, що мають, не лише із матеріальних дібр, але, в першу чергу, за те неокреслене почуття приналежності до родини, а відтак до того дивного населення Північної Америки, що хоча різнородне расами, кольорами шкіри та звичаями, а там і мовою, і релігією, але таки принаймні в цей один день почувується невід'ємною частиною цілої спільноти.

Бачимо кожного року, як святочно відзначають цей день, і справді часом стає нам аж ніяково, коли багато з українців постійно кепкує, що американське населення святкує "святого індіка", немов би традиційний звичай споживання в цей день печеного індіка був головним завданням Дня Подяки.

Чомусь ми, хоч прийняли це святкування в колі родини, але обмежуємо його саме лише до консумпції смачних страв і на цьому шлунковому пирі все закінчується.

Але коли дехто із нас має нагоду побувати в цей святочний день в американській родині, де затрималися всі обряди, коли слухається зворушливих слів подяки голови родини і коли це справді здорова і нерозбита розводами родина, тоді можна відчутти повне глибоке значення того свята. Дехто каже, що воно відповідає нашим українським обжинкам, тільки

їх проводилося колись цілим селом, а не окремими родинами, і вони мали радше характер народного обряду, а не приватного свята. Як би воно не було, більшість українських поселенців, тих, що приїхали до США після Другої світової війни, перебрала з повним переконанням святкування Дня Подяки і, здається, в тому немає зла чи того "замериканізування", що його нам закидують наші земляки.

Чи не є це гарно і святочно зібратися цілою родиною, відмовити спільно молитву та подякувати Богу, що маємо таку можливість?

Чи не маємо ми за що дякувати від часу перебування в цій країні, яка нас, скитальців, прийняла, дала можливість працювати, розбудувати життя як матеріально, так і морально? І чи не маємо ми за що дякувати тепер, від чотирьох років, коли ми дочекались таки вільної і незалежної України?

Правда, здається немає української родини, яка б не потерпіла в той чи інший спосіб від важкої советської руки. Але з часом і проминаючими роками призабувається навіть велике горе, а дійсність залишається такою виразною і обіцяючою. Отож треба радіти, коли вдалося нам створити добру теплу родинну атмосферу, коли можемо саме в родинному колі, без журби, без думок "що буде завтра", перебути принаймні цей один день в році.

Отож не нарікаймо і не покпиваймо собі зі "святого індіка", бо тут суть не в їжі, а в традиційній подяці Богові за все, що вдалося зробити за останній рік. Так дякували перші поселенці, так дякують їхні нащадки і так можемо прилучитися до загальної подяки і дякувати за безпеку, свободу і за те, що маємо вільну самостійну державу, яка хоч все ще повна небезпек і проблем, але таки є, існує і тримається. Дякуймо за Україну!

О-ка

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

NOVEMBER 1995

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

FIRST LADY HILLARY RODHAM CLINTON REMARKS FOR THE UNITED NATIONS FOURTH WORLD CONFERENCE ON WOMEN BEIJING, CHINA

SEPTEMBER 5, 1995

Mrs. Mongella, distinguished delegates and guests:

I would like to thank the Secretary General of the United Nations for inviting me to be part of the United Nations Fourth World Conference on Women. This is truly a celebration — a celebration of the contributions women make in every aspect of life: in the home, on the job, in their communities, as mothers, wives, sisters, daughters, learners, workers, citizens and leaders.

It is also a coming together, much the way women come together every day in every country.

We come together in fields and in factories. In village markets and supermarkets. In living rooms and board rooms.

Whether it is while playing with our children in the park, or washing clothes in a river, or taking a break at the office water cooler, we come together and talk about our aspirations and concerns. And time and again, our talk returns to our children and our families.

However different we may be, there is far more that unites us than divides us. We share a common future. And we are here to find common ground so that we may help bring new dignity and respect to women and girls all over the world — and in so doing, bring new strength and stability to families as well.

By gathering in Beijing, we are focusing world attention on issues that matter most in the lives of women and their families: access to education, health care, jobs, and credit, the chance to enjoy basic legal and human rights and participate fully in the political life of their countries.

There are some who question the reason for this conference. Let them listen to the voices of women in their homes, neighborhoods, and workplaces.

There are some who wonder whether the lives of women and girls matter to economic and political progress around the globe....Let them look at the women

gathered here and at Hairou...the homemakers, nurses, teachers, lawyers, policymakers, and women who run their own businesses.

It is conferences like this that compel governments and peoples everywhere to listen, look and face the world's most pressing problems.

Wasn't it after the women's conference in Nairobi ten years ago that the world focused for the first time on the crisis of domestic violence?

Earlier today, I participated in a World Health Organization forum, where government officials, NGOs, and individual citizens are working on ways to address the health problems of women and girls.

Tomorrow, I will attend a gathering of the United Nations Development Fund for Women. There, the discussion will focus on local — and highly successful — programs that give hard-working women access to credit so they can improve their own lives and the lives of their families.

What we are learning around the world is that, if women are healthy and educated, their families will flourish. If women are free from violence, their families will flourish. If women have a chance to work and earn as full and equal partners in society, their families will flourish.

And when families flourish, communities and nations will flourish.

That is why every woman, every man, every child, every family, and every nation on our planet has a stake in the discussion that takes place here.

Over the past 25 years, I have worked persistently on issues relating to women, children and families. Over the past two-and-a-half years, I have had the opportunity to learn more about the challenges facing women in my own country and around the world.

I have met new mothers in Jojakarta, Indonesia, who come together regularly in their village to discuss nutrition, family planning, and baby care.

I have met working parents in Denmark who talk about the comfort they feel in knowing that their children can be cared for in creative, safe, and nurturing after-school centers.

I have met women in South Africa who helped lead the struggle to end apartheid and are now helping build a new democracy.

I have met with the leading women of the Western Hemisphere who are working every day to promote literacy and better health care for the children of their countries.

I have met women in India and Bangladesh who are taking out small loans to buy milk cows, rickshaws, thread and other materials to create a livelihood for themselves and their families.

I have met doctors and nurses in Belarus and Ukraine who are trying to keep children alive in the aftermath of Chernobyl.

The great challenge of this conference is to give voice to women everywhere whose experiences go unnoticed, whose words go unheard.

Women comprise more than half the world's population. Women are 70 percent of the world's poor, and two-thirds of those who are not taught to read and write.

Women are the primary caretakers for most of the world's children and elderly. Yet much of the work we do is not valued — not by economists, not by historians, not by popular culture, not by government leaders.

At this very moment, as we sit here women around the world are giving birth, raising children, cooking meals, washing clothes, cleaning houses, planting crops, working on assembly lines, running companies, and running countries.

Women also are dying from diseases that should have been prevented or treated; they are watching their children succumb to malnutrition caused by poverty and economic deprivation; they are also being denied the right to go to school by their own fathers and brothers; they are being forced into prostitution, and they are being barred from the ballot box and the bank lending office.

Those of us who have the opportunity to be here have the responsibility to speak for those who could not.

As an American, I want to speak up for women in my own country — women who are raising children on the minimum wage, women who can't afford health care or child care, women whose lives are threatened by violence, including violence in their own homes.

I want to speak up for mothers who are fighting for good schools, safe neighborhoods, clean air and clean airwaves...for older women, some of them widows, who have raised their families and now find that their skills and life experiences are not valued in the workplace...for women who are working all night as nurses, hotel clerks, and fast food chefs so that they can be at home during the day with their kids...and for women everywhere who simply don't have time to do everything they are called upon to do each day.

Speaking to you today, I speak for them, just as each of us speaks for women around the world who are denied the chance to go to school, or see a doctor, or own property, or have a say about the direction of their lives, simply because they are women.

The truth is that most women around the world work both inside and outside the home, usually by necessity.

We need to understand that there is no formula for how women should lead their lives. That is why we must respect the choices that each woman makes for herself and her family. Every woman deserves the chance to realize her God-given potential.

We also must recognize that women will never gain

full dignity until their human rights are respected and protected.

Our goals for this conference, to strengthen families and societies by empowering women to take greater control over their own destinies, cannot be fully achieved unless all governments — here and around the world — accept their responsibility to protect and promote internationally recognized human rights.

The international community has long acknowledged — and recently affirmed at Vienna — that both women and men are entitled to a range of protections and personal freedoms, from the right of personal security to the right to determine freely the number and spacing of the children they bear.

No one should be forced to remain silent for fear of religious or political persecution, arrest, abuse or torture.

Tragically, women are most often the ones whose human rights are violated. Even in the late 20th century, the rape of women continues to be used as an instrument of armed conflict. Women and children make up a large majority of the world's refugees. And when women are excluded from the political process, they become even more vulnerable to abuse.

I believe that, on the eve of a new millennium, it is time to break our silence. It is time for us to say here in Beijing, and the world to hear, that it is no longer acceptable to discuss women's rights as separate from human rights.

These abuses have continued because, for too long, the history of women has been a history of silence. Even today, there are those who are trying to silence our words.

The voices of this conference and of the women at Hairou must be heard loud and clear:

It is a violation of *human* rights when babies are denied food, or drowned, or suffocated, or their spines broken, simply because they are born girls.

It is a violation of *human* rights when women and girls are sold into the slavery of prostitution.

It is a violation of *human* rights when women are doused with gasoline, set on fire and burned to death because their marriage dowries are deemed too small.

It is a violation of *human* rights when individual women are raped in their own communities and when thousands of women are subjected to rape as a tactic or prize of war.

It is a violation of *human* rights when a leading cause of death worldwide among women ages 14 to 44 is the violence they are subjected to in their own homes.

It is a violation of *human* rights when young girls are brutalized by the painful and degrading practice of genital mutilation.

It is a violation of *human* rights when women are denied the right to plan their own families, and that includes being forced to have abortions or being sterilized against their will.

If there is one message that echoes forth from this conference, it is that human rights are women's rights ...And women's rights are human rights.

Let us not forget that among those rights are the right to speak freely. And the right to be heard.

Women must enjoy the right to participate fully in the social and political lives of their countries if we want freedom and democracy to thrive and endure.

It is indefensible that many women in non-governmental organizations who wished to participate in this conference have not been able to attend — or have been prohibited from fully taking part.

Let me be clear. Freedom means the right of people to assemble, organize, and debate openly. It means respecting the views of those who may disagree with the views of their governments. It means not taking citizens away from their loved ones and jailing them, mistreating them, or denying them their freedom or dignity because of the peaceful expression of their ideas and opinions.

In my country, we recently celebrated the 75th anniversary of women's suffrage. It took 150 years after the signing of our Declaration of Independence for women to win the right to vote. It took 72 years of organized struggle on the part of many courageous women and men.

It was one of America's most divisive philosophical wars. But it was also a bloodless war. Suffrage was achieved without a shot fired.

We have also been reminded, in V-J Day observances last weekend, of the good that comes when men and women join together to combat the forces of tyranny and build a better world.

We have seen peace prevail in most places for a half century. We have avoided another world war.

But we have not solved older, deeply-rooted problems that continue to diminish the potential of half the world's population.

Now it is time to act on behalf of women everywhere.

If we take bold steps to better the lives of women, we will be taking bold steps to better the lives of children and families too. Families rely on mothers and wives for emotional support and care; families rely on women for labor in the home; and increasingly, families rely on women for income needed to raise healthy children and care for other relatives.

As long as discrimination and inequities remain so commonplace around the world — as long as girls and women are valued less, fed less, fed last, overworked, underpaid, not schooled and subjected to violence in and out of their homes — the potential of the human family to create a peaceful, prosperous world will not be realized.

Let this conference be our — and the world's — call to action.

And let us heed the call so that we can create a world in which every woman is treated with respect and dignity, every boy and girl is loved and cared for equally, and every family has the hope of a strong and stable

future.

Thank you very much.

God's blessing on you, your work and all who will benefit from it.

Equality, development and peace were the main issues addressed at the United Nations Fourth World Conference on Women which took place in September 1995 in Beijing, China. The Conference was attended by over thirty thousand women from 186 countries, with just as many and more different causes. They were heard in the streets of Beijing, in the workshops, on the forum, at the plenary sessions, in the corridors of the Recreation Center, in the hallways of the Convention Center. Every discussion and conversation ended with the issue of equality for women. The issue of non-equality was juxtaposed with the issue of non-existence of human rights, for there can be no equal rights for girls and women when they are denied basic human rights. The First Lady of the United States, Hilary R. Clinton, courageously and strongly underscored the still prevalent lack of human rights for women and girls in many countries. She spoke about the facts, the fears, and the realities of the the lives of girls and women who are routinely denied both equal and human rights in their respective homelands. In this world arena, Mrs. Clinton stood up for them. First Lady of the United States, we thank you.

Delegates watch Hilary Clinton speak on TV.

WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN WOMEN'S ORGANIZATIONS STATEMENT TO THE FOURTH WORLD CONFERENCE ON WOMEN BEIJING, SEPTEMBER 1995

At the 38th Session of the Commission on the Status of Women Meeting at the United Nations in N.Y., the World Federation of Ukrainian Women's Organizations presented a statement expressing our deep concerns regarding nuclear safety in Eastern and Central Europe.

We raised this issue again at the ECE regional Preparatory Meeting in Vienna, October 1994, calling for countries of technical and financial means to have a moral and practical obligation to help the countries in transition to secure nuclear safety for the entire region.

The Chornobyl disaster has shown the great threat to human existence from peaceful use of nuclear energy where design, operation, and maintenance were not on

par with world standards. Sadly, the countries that operate these nuclear facilities are burdened with reactors which they cannot afford to shut down or even modify because alternative means of energy are either too costly or not available.

The world, especially Europe can suffer unthinkable consequences if a similar disaster of the same or even greater magnitude should occur.

It escapes our imagination that after our dramatic and tragic Chornobyl experience there are still countries that plan to build nuclear arms and develop nuclear power stations without having consideration for their population's health and the health of the rest of the

PARLIAMENTARY HEARINGS ON THE STATUS OF WOMEN IN UKRAINE (PART I)

by MARTHA BOHACHEVSKY CHOMIAK

On July 13, 1995, the Ukrainian Rada held parliamentary hearings on the status of women in Ukraine as preparations for the Beijing conference to assess the extent to which the provisions of the Nairobi documents are being realized. Although women constitute more than 55% of the population of Ukraine, they make up less than 3% of its legislature and not quite 1% of its government administration. The hearings marked a new level of public awareness on the role of women in society and in politics in Ukraine. All representatives of the women's organizations who testified, with one exception, raised genuine concerns of women's legal status and de facto opportunities in contemporary Ukraine. Their measured demands contrasted sharply with the cant of some socialist deputies who, during the hearings, presented the women with a bouquet of flowers, an act that jarred sharply with the tenor of the discussions before the packed House, galleries, and diplomatic and press sections. The parliamentary socialist majority, especially the speaker of the house, Oleksander Moroz, had tried to dismiss or at least to postpone the hearings. The socialist women deputies, however, enrolled the support of the entire house, especially of the democrats, and the hearings were held.

Women had been among the first groups to organize and stage public demonstrations during the period of the dissolution of the Soviet Union. Traditional inter-

world!

The tremendous after effects of the Chernobyl explosion of 1986 are only beginning to surface. These effects will be felt for centuries to come. There are high levels of different types of cancer, serious birth defects and a high amount of premature births with serious risk to mothers and newborns. There is contamination of food production in the rivers and fields.

These consequences are extremely serious to women's health and should be addressed at this conference. We urge that in the Platform of Action for the Fourth World Conference on Women specific objectives and actions be taken to promote the full and equitable participation of women in global action towards sustainable development at all levels and strategic objectives and actions for risk prevention and health promotion and education to counter the most serious of toxic hazards that are threatening women's, men's and planetary health: toxic chemicals, biological and radioactive contamination. We feel that no new technology should be applied unless there is concomitant technology to

ests of women (such as welfare, family issues, health care) pushed them into public activities that had political repercussions. Hence, the women's movement in Ukraine in the 1990's must be viewed within the context of regeneration of political and community activities. In the last months of the existence of the USSR, women's organizations outside the control of the Party mounted mass demonstrations that challenged the practices of the Soviet army.¹ The Women's Community (Zhinocha Hromada), at first connected with the mass democratic movement Rukh, staged the most visible mass women's demonstration in Ukraine in Kiev on March 8, 1991. Its aim was to underscore the political demands of women and to stress that a continuation of a show holiday on International Women's Day was no longer an adequate response on the so-called women's issues. Aided by the strong support of the Committee of Mothers of Soldiers, with the cooperation of the Committee of Families with Many Children (a society of mothers who have more than five children) and Mother-86 (a group of mothers whose children were born at the time of the Chernobyl disaster and immediately afterwards) as well as the Union of Women of Ukraine, this rally was the largest independent women's gathering in Kiev.² The primary goal of the women was not an abstract state, nor a geopolitical argument for breaking the monopoly of a superpower. The women were united in their common

deal with any emergencies be they nuclear, chemical or biological.

We recognize that it is primarily women and children that suffer the greatest long term effects of radiation poisoning, chemical and industrial waste pollution which cause yet unknown problems for generations to come and which poison scarce land, water and livestock, producing not only biological aberrations, but also severe economic burdens. The fear of health consequences and the lack of adequate medical care have affected women's choices regarding family planning and child rearing in this region.

As we begin to accept that the good of the people should be the overwhelming priority of any technical development, we must address the nuclear and chemical waste issue with great urgency.

We appeal to the member states of the United Nations to offer concrete and practical solutions to these serious environmental problems caused by man himself!

Thank you for your consideration!

struggle for their sons. A smaller state, they felt, would be less likely to become a totalitarian monster than a large one that had to defend its borders from foreign enemies and itself from its own citizens. They saw an independent Ukrainian state as an effective means of creating a system capable of controlling the abuses of the military and of the state. In the process they had to take on the whole military complex of the USSR. The accident in Chernobyl, preceded by less publicized but equally disastrous industrial accidents in Western Ukraine, placed all children and not only young men of draft age at risk. The disastrous ecological conditions made many mothers aware of the connection between the domestic and foreign policies of the regime and the threatened welfare of their children. Every woman with child in Ukraine was a Ukrainian mother, interested in establishing a state in which she could have a say about the life her children would lead. Ecological disasters did not recognize ethnic boundaries.

At the end of January 1992, the Women's Union (Soyuz Ukrainok), by claiming to be the heir to the democratic traditions of the pre-World War II Women's Union, challenged the ostensible Soviet monopoly on supporting women's issues and tried to sever the popularly accepted notion that women's liberation and communist ideology are mutually related. The Women's Union, a decidedly middle class, patriotic organization, has been moving toward programs promoting participation of women in economic development, especially through cooperatives.

Many women in Ukraine feel that the feminists' insistence on equality of women was as responsible as Marxism for the double burden of work heaped upon them. Because the communist regime in its propaganda stressed the achievements of women in the USSR, established a quota of women's seats in local and state legislatures, and eliminated restrictions on women's work, many contemporary Ukrainians equate women's rights with communist exploitation of the individual, thus discrediting any attempt at women's rights. Furthermore, feminization of low paying professions, the preponderance of women in labor-intensive physical work, and a more direct exposure to idealized middle-class dreams of wives comfortably supported by loving husbands have also contributed to giving any aspect of feminism or women's rights a questionable reputation.

Women's distrust of the communist system was evident in the inability of the official Soviet women's organizations to restructure themselves during the period of *perestroika*. In a move that did not bring him the support he expected, Mikhail Gorbachev, on January 30, 1987, called for the formation of Women's Councils of the USSR and in the republics. In Ukraine, the creation of a separate women's council was already a concession to local pressure, although there is no evidence to suggest that the party in power was aware of the histor-

ical antecedents of the Ukrainian council of women which existed during the period of the Ukrainian National Republic and through a decade of exile in the 1920's.

The Council of Women of Ukraine (Rada Zhinok Ukrainy), established in 1987 and headed by Maria A. Orlyk, a long time party functionary who also served as the vice president of the Council of Ministers of Ukraine, was not able to muster women's support for Gorbachev. By the fall of 1991, Orlyk used the Council to keep party women in an organizational structure that became the League of Women of Ukraine, Spilka Zhinok Ukrainy.³ It had to make significant adjustments in its activities once its government support was severely curtailed, but it still claims to number about 50,000 members. This association has focused on helping its members to become self-sufficient. At its second conference in December 1992, it established a Society of Ukrainian businesswomen.

The government and the political parties formed in Ukraine in the 1990's are primarily interested in vouchsafing human rights, establishing a rule of law, creating conditions for economic development based upon private property, and preventing the amassing of power by any one single structure or individual. Women's rights are not an issue and a deeper discussion of gender equality, which is assumed as a given, is only beginning. All political parties articulate detailed programs that reflect the views of their members on civil society, politics, power, justice, capital punishment, and outlawing of war, but few mention issues relating to women.⁴

For the most part, women have not tried to organize for specifically political purposes. Olha Horyn', a political activist from Western Ukraine, organized a Christian Women's Party in 1991, but it was never able to gather much momentum and simply disintegrated. There have been no other attempts at establishing a specifically women's political party. The conditions for such a party do not exist: gender equality is almost universally taken for granted, as far as political rights are considered, and nuances of affirmative action, glass ceiling, internalized acceptance of gender discrimination are rarefield luxuries for a few academics and writers.

Contemporary women in Ukraine take for granted the responsibility of the government for basic social welfare of the whole population, especially for needy women and children. They stress that over 70% of the indigent are families with minors. Perhaps as a reaction to the ineffectiveness of communist-style equality, they presume some preferential treatment of women. They argue that women ought to form a pressure group to assure that the government would address women's concerns in the new state administration. At the same time, many organizations draft ambitious programs that focus on setting up cultural and training centers, ecological awareness programs, and private day care centers, schools and nursing homes. Many hope to set up

medical and legal advisory clinics, create commissions on preventive child medical care, and set up special scholarships for young women. Women link the welfare of the family closely to the effective functioning of the state, and have argued for tighter laws against prostitution and narcotics. They generally demand welfare support for the needy and the establishment of more schools to meet the ever-present demand. Women activists make a point of commenting that the discussion of specifically feminist agenda will have to be deferred until basic social ills are addressed.

Paying lip serve to the need for an institutional base for effective action, women periodically talk of creating an umbrella organization, a genuine Council of Women of Ukraine that would promote the concerns and causes of women and represent Ukrainian women in the international arena. But, given the recent experience with the single party, women remain wary of any monolithic organization and have not yet taken definitive steps in this respect.

Women's conferences, nevertheless, often result in specific recommendations. Especially significant was the work of the First International Conference on Women in State Building, held May 28 through 30, 1993, organized by the Women's Community. Much of its agenda served as the basis for preparations for the Parliamentary hearings. Conference resolutions drew on Ukraine's commitment to enforce provisions of the United Nations Document to End Discrimination of Women that Soviet Ukraine signed after the Nairobi Conference in 1985 to vouchsafe equality of women. The women also moved into the language of modernity, asking for the drafting of gender-related legislation, demanding that measures be taken to combat covert discrimination, create conditions that would make sexual harassment difficult and eventually illegal, and support the creation of Women's Studies centers at institutions of higher learning.

The largest and most popular of the Ukrainian women's journals, the monthly magazine formerly published as *Soviet Woman* (Radiants'ka Zhinka) has become, under the able editorship of Lidia Mazur, simply *Woman* (Zhinka).⁵ Most women's organizations publish more modest newspapers, and there have been interesting ventures into glossy magazines aimed mainly at women. Of these, *Eve* (Ieva), edited by Irena Danilevska, is the most interesting.

There is also a very small moderate feminist movement and some public discussion of women's issues.⁶ Especially significant are practical attempts to address the educational needs of girls, including the introduction of boarding schools with a demanding curriculum. Religion and tradition, as rallying cries for women, draw their contemporary popularity from the persecution of religion and the attempt of the Soviet government to extirpate local culture. Some women find solace in religion and ethnography, especially in rediscovering old

songs, rituals, food, clothing. Others cluster in religiously oriented societies. Organized religions draw the women into public activity for faith and good works. Obviously, sometimes such organizations view woman's role in the family limited to raising children while being supported by a husband who will care for her. We also should mention that in 1992, an International Women's Club of Kiev, composed of non-Ukrainian women working and living in Kiev, has been serving as a monthly meeting ground for professional women and those in the diplomatic community. This is the first time a club of this nature has existed in Ukraine and Ukrainian women are showing interest in this novelty.

(To be continued)

NOTES

1. There are some analysts who suggest that it was a women's organization, the Ukrainian Committee of Mothers of Soldiers, that cracked apart the Soviet Army, and that as a result, the unified state structure of the Soviet Union crumbled. See Bohdan Pyskir, "Materi dlia Bat'kivshchyna: Ukrainska derzhavnist', maternytstvo ta natsional'na bezpeka," *Suchasnist'*, June, 1994, pp. 70-82. The Committee of Mothers of Soldiers in Ukraine, headed by Liudmyla D. Trukhmanova, a Bulgarian-Ukrainian, held a series of mass meetings to publicize the plight of soldiers. The rally held in the city of Zaporizhzhia in August 1990 was particularly significant. It was not an area known for its expressions of Ukrainian nationalism, so that a facile dismissal of the activities of women as being expressions of nationalism was not applicable in this case. At the rally, women demanded shortened army service, increased leave time, and the creation of permanent medical commissions that would be responsible to the local elected councils and work closely with the Committee of the Mothers of Soldiers to ensure the safety of the draftees. They also demanded that the Minister of Defense of Ukraine be a civilian; there was even a suggestion that Trukhmanova head that post.

2. In addition to its own work, The Women's Hromada serves as an umbrella organization for Ukrainian women's organizations of women of Jewish origin, those of Tartar descent, and of an organization that seeks to provide support for women of the less numerous ethnic groups. Volodymyr Skania, "Povernemo im sviato," *Holos Ukrainy*, March 12, 1991; also Stanislav Yartsenko, "Zovsim ne sviatkovy mytinh," *Molod Ukrainy*, March 12, 1991. To underscore its political character, the meeting was held at the October Square, renamed Independence Square, which since the hunger strike of the students in October, 1990, that resulted in the resignation of Vitaly Masol, the Prime Minister of Ukraine (the only such case in the history of the whole USSR) became the venue for major political demonstrations.

3. Valentyna S. Shevchenko, who served as the president of Ukraine and V.A. Ivashko, the secretary of the Central Committee of the Communist Party of Ukraine and Gorbachev Party stalwart, helped organize the Council. Later, charges were made that the Women's Councils were used to launder party coffers. See *Samostiina Ukraina*, no. 13, September, 1991, p. 3.

4. Most parties include assurances for rights of all religions and all nationalities on the territories of Ukraine. Some of the parties, as for instance the Green Party, included a reference to

men and women in their proclamations. None had specific policies toward gender equality, and there does not appear to be any discomfort in using the male form to refer to all persons. Two parties mentioned women within the context of family and children. The Ukrainian People's Democratic Party specifically went on the record to support "private programs and initiatives directed toward the support of mothers and children." It also affirmed that "the salary of the working members of the family should be adequate to support the whole family to ensure that children and dependents could live in the prevailing fashion." The language did not refer to gender, so that either men or women could be breadwinners or dependents. The Ukrainian Christian Democratic Party was more specific. Maintaining that "the position of women in our society is particularly difficult..."

the party stated as its goal not only the assurance of conditions that would enable each person to live in dignity, but specifically, to "outlaw women's work jobs that require heavy physical labor and...when hiring for less physically taxing professions to give preference to women." See *Ukrainiyina Bahotopartiyna: Prohramni dokumenty novykh partiy*, ed. O.V. Haran (Kiev: Pamiatky Ukrayiny, 1991).

5. A newspaper by that name had been founded by Milena Rudnyts'ka and Olena Sheparovych for the Women's Union in 1936.

6. See, for instance, Valentyna Zlenko and Natalia Napadovska, "Zhinky v polititsi," *Molod' Ukrainy*, 12 March, 1990, p. 3.

IRYNA KUROWYCKYJ PARTICIPATES IN UNA-USA CONVENTION

The United Nations Association of the USA (UNA-USA) National Convention, held in San Francisco from June 25 to June 28, 1995, celebrated the 50th anniversary of the signing of the U.N. Charter by bringing together presidents and leaders of national and international organizations representing more than 50 million people from the entire spectrum of American society to express and formulate their support for the United

Nations. Among the national leaders who played a role at the convention was Iryna Kurowyckyj, President of the National Council of Women of the U.S.

Organizational leaders, including Ms. Kurowyckyj, were honored at a reception celebrating their important role in society and the value of their relationship with UNA-USA in forging understanding and support of the United Nations.

THE NATIONAL BOARD OF THE UNWLA AND THE EDITORS OF OUR LIFE
 EXTEND TO ALL OF OUR READERS BEST WISHES FOR
 A HAPPY, HEALTHY AND SAFE THANKSGIVING HOLIDAY.

cooky's corner

MICROWAVE RECIPES

TURKEY CORDON BLEU ROLL-UPS

(This elegant casserole combines succulent Black Forest Ham with turkey scallopini. Ideal for a buffet dinner).

- 2/3 cup dry bread crumbs
- 1/2 tsp. dried thyme
- pinch of pepper
- 4 thin slices Black Forest ham (about 3/4 lb total)
- 1 lb turkey or chicken, scallopini*
- 2 tsp Dijon mustard
- 2 oz Swiss cheese
- 1 egg lightly beaten
- cherry or yellow teardrop tomatoes

— In pie plate, combine bread crumbs, thyme, and pepper; microwave at High, uncovered, for 2 to 3 minutes or until toasted, stirring every minute. Set aside.

— Arrange 1 slice ham over each of 4 slices of turkey; spread mustard evenly over ham. Cut cheese into 12 pieces; place 3 pieces on top of each ham slice. Fold in sides of turkey and roll up.

— Place egg in shallow dish; dip turkey rolls into egg, coating well. Dip into bread crumbs, coating all over. Arrange on round serving dish like spokes of a wheel; cover with waxed paper and microwave at Medium (50%) for 8 to 10 minutes rotating dish twice. Let stand for 3 minutes, garnish with tomatoes. Makes 4 servings.

*Between waxed paper, pound chicken breasts or 1/4-inch thick slices of turkey breast to 1/8-inch thickness.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

У зв'язку з Днем Подяки подаємо традиційні американські приписи на солодке печиво з книжки "Американське куховарення", виданої у Гартфорді в 1796 р.

КРИХКИЙ ЯБЛУЧНИЙ КОРЖ — "ПАЙ"

Тісто:
на 2 частини 9-інчового коржа
2 горнятка борошна (муки)
1 ложечка цукру
5 ложок солоного масла, нарізаного на куски
6 1/2 ложки несопного масла, нарізаного на куски
3 ложки товщу "Кріско"
3—4 ложки води з льодом

Борошно, цукор і масло замісити ножем, додати "Кріско" і воду і мішати вилкою, щоб тісто було одноціле (не місити рукою). Поділити тісто на дві нерівні частини, завинути в прозорий папір і вкласти до холодильника на 4 години.

Начинка:
6 великих яблук (найкраще "Кортленд")
1/2 горнятка цукру
1/2 ложечки цинamonу
1/4 ложечки тертого мускатного горіха (nutmeg)
4 ложки стопленого масла

Яблука обібрати і нарізати не за тонко. Змішати зі спеціями і цукром. На дно форми на "пай" накласти розкачану більшу частину тіста, посипати однією ложкою цукру. Накласти яблука і знову посипати цукром. Розкачати другу частину тіста, накрити яблука, щоб тісто сягало берегів. Затулити і пальцями або вилкою виробити гарний берег. Вирізати взір гострим ножем у верхньому коржі, щоб пара могла виходити.

Пекти в печі, нагрітій до 400°, 10 хвилин, знизити температуру до 375° і пекти ще 50 хвилин.

Проохолдити 10—15 хвилин і подавати теплий.

ШОКОЛЯДОВО-ГОРІХОВИЙ КОРЖ — "ПАЙ"

Тісто:
1 горнятко борошна (муки)
6 ложок масла або маргарини (або 3 ложки масла і 3 ложки "Кріско")
3 ложки води з льодом.

Замісити ножем тісто, накласти у форму на "пай".

Начинка:
2 унції несолодкого шоколяду
1/3 горнятка масла (4 1/2 ложки)
3 яєць
1/3 горнятка цукру
3/4 горнятка темного кукурудзяного сиропу (dark corn syrup)
1/4 горнятка рому
1 горнятко половинок горіхів "песан"
До прибрання: вбиті вершки (heavy cream)

Стопити шоколад у верхній частині подвійного посуду (double boiler). Трохи простудити. В мисці змішати яйця, сироп і ром і вбити. Влити простиглий шоколад і стоплене масло. На приготоване тісто накласти половинки горіхів і на них влити шоколядову масу.

Пекти 40—50 хвилин при температурі 350°.

Коли простигне, прибрати вбитими вершками.

КОРЖ З МОРКВИ

2 горнятка борошна (муки)
2 ложечки соди (Baking soda)
1—2 ложечки цинamonу
3 яєць, добре вбиті
2 горнятка брунатного цукру
1 1/2 горнятка олії (соняшникової)
2 горнятка втертої моркви
1 10-унцова банька нарізаного ананаса (Crushed pineapple)
1 горнятко змелених горіхів
1 горнятко кокосових стружків (Coconut Flakes)

Змішати борошно зі содою. Вбити яйця з цукром, додати потроху олію, влити до борошна і добре вимішати. Додати решту складників і знову все разом змішати. Пекти 45 хвилин в температурі 350°. 9 x 13 форма добре натовщена. Під час того, коли печеться, приготувати

склицю:
1 кістка масла
1 горнятко цукру
1/2 горнятка маслянки (Butter milk)
1 ложка ясного кукурудзяного сиропу (Light corn syrup)
1 ложечка ванільового екстракту
1/2 ложечки соди до печення

В ринці варити всі складники до кипіння, часто мішаючи. Маса має бути густа. Коли трохи простигне, влити до миски і вбивати мішалкою, щоби можна було тією масою покрити простиглий корж.

Замість маслянки можна вживати молоко або вершки (half and half), або 4 ложки цитринового соку і тоді не давати ванілії.

ОКРУГА ОГАЙО ДОПОМАГАЄ ХЕРСОНОВІ

У результаті співпраці США зі Суспільною Службою Світового Конгресу Українців, Окрузі США в Огайо призначено місто Херсон. Понад рік підтримуємо контакти з головою Союзу Українок Херсону Надією Сажко та представництвом Суспільної Служби України цього міста.

Хоч не в наших можливостях задовольнити усі потреби, особливо з боку ССУ, все ж таки Округа Огайо старається вив'язатися з цього завдання. Досі вислано 66 пачок і 220 дол. готівкою. Це включало одяг (переважно дитячий), вітаміни і ліки для дітей, іграшки, солодощі, книжки і журнали ("Наше Життя", "Сучасність", "Патріярхат", пластові видання). Велику кількість медичного допоміжного приладдя подарував син покійного д-ра Володимира Возняка — одноразові шприци, бандажі та ін., всього на чотири великі пачки. Дитячі ліки і вітаміни закуплено гуртово за посередництвом місцевих українських лікарів, що з вдячністю відзначаємо. Вдалося допомогти хлопчикові, хворому на епілепсію. Його дідусь передав рецепту і за допомогою д-ра Юрія Русина закуплено ліки на шість місяців. Велика частина дитячого одягу і ліків призначені за посередництвом херсонського СУ для сиротинця і школи-інтернату.

У цій акції беруть участь, в міру своїх фінансових спроможностей, всі п'ять відділів Округи: 31 пачку приготувала і оплатила Окружна Управа (27 пачок книжок, 4 з ліками), 33-ій Відділ вислав 19 пачок, переважно з дитячим одягом, вітамінами і ліками для дітей, 12-ий Відділ — 13 пачок з одягом для дорослих і дітей, іграшками і солодощами, 8-ий, 69-ий і 116-ий — по одній пачці з одягом та іграшками. Значну фінансову допомогу в сумі 500 дол., призначену на оплату пачок з книжками, надав Комітет Допомоги Україні в Клівленді, за яку щиро дякуємо.

Хочемо поділитися уривками з листів, що надійшли до голови Окружної Управи. Надія Сажко, голова СУ м. Херсону, пише: "Отримала 4 пачки з речами і 4 пачки з книгами. Речей трохи роздали, трохи ще лишилося. Союзнянки ще проводять обстеження потребуючих і будемо розносити решту. Трохи солодощів дали дітям інтернату, які поїхали відпочивати на море, решту лишили на осінь, на початок навчального року. Трохи солодощів дали дітям союзнянок.

...Надсилаю Вам подяку п. Дутчака про ліки для його внука. Він був дуже втішений тим, що Ви задовольнили його прохання. Надсилаю подяку вчительки-виховательки школи-інтернату. Бачили б Ви її радість, коли вона отримала Ваші подарунки! А ще я купила два великі м'ячі: один для гри на воді, а другий — на землі. Вона дуже любить дітей. Дякуючи

Вам, ми теж маємо можливість спілкуватися з тими сирітками. Вони дуже раді, коли ми до них приходимо та ще й не з пустими руками.

Всі союзнянки дуже вдячні за Ваші турботи про нас. Щиро Вам дякую. Надія".

А вчителька школи-інтернату пише: "Від імени моїх вихованців і від мене особисто щиро дякую за одяг для дітей, цукерки, жуйки, книги, які дають таку радість дітям-сиротам, які виховуються і постійно живуть у школі-інтернаті. Завдяки Надії Сажко і її колегам зі Союзу Українок нашого міста, діти мають добрих опікунів, з якими разом ми проводимо свята, святкуємо дні народження дітей. Щоразу ми згадуємо Вас, що так далеко від України Ви бережете нашу мову, культурні надбання, переймаєтесь турботами і життям на Україні. Ми дякуємо всім Вашим жінкам, які турбуються про нас, за їхні добрі серця і руки, що надсилають нам подарунки. Бажаємо Вам міцного здоров'я, щастя у Ваших родин, чистого, ясного неба над нашою планетою.

Вчителька і вихователька 1-Б класу обласної школи-інтернату для дітей-сиріт м. Херсону — Людмила Волошина".

Цього літа перебував у Херсоні Атанас Кобрин з Норт Порту, Флориди, який написав нам про свої враження:

"...У Херсоні я був протягом одного місяця, як доброволець програми навчання англійської мови, спонсором якої є Український Народний Союз. Я жив у помешканні жителів міста Херсону і мав нагоду спілкуватися з різними людьми. Мав нагоду бути на Богослуженнях в наших церквах — УАПЦеркві св. Олександри і УГКЦеркві св. Володимира і відвідати деякі організації та установи міста. Мушу ствердити, що зусилля і громадська праця пані Сажко й інших (на жаль, покищо небагатьох) чесних і патріотично настроєних жителів м. Херсону є насправду подиву гідні. Скільки зусиль їм потрібно, щоб переборювати прерізні перешкоди і не потрапити у зневіру — можна побачити і зрозуміти лише будучи там, на місці, і то не день-два, але три-чотири тижні.

Пишу Вам ці слова, щоб Ви і всі Ваші члени знали, яке велике значення має Ваша матеріальна, а ще більше моральна допомога українкам-союзнянкам у зросійщеному Херсоні, довкола якого є численні пам'ятки і пам'ятники козацької слави".

Херсонська акція потребує широкої громадської підтримки. Для цієї мети Окружна Управа організує "Херсонський вечір" з участю А. Кобрини, щоб запізнати нашу громаду з труднощами далекого і незнаного нам Херсону та розвинути більш унапряму допомогу.

Дарія Городиська

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА ГОТУЄТЬСЯ ДО КОНВЕНЦІЇ СУА

7 травня голови відділів Округи та делегатки з'їхалися до осідку Округи СУА у Філядельфії, щоб зробити підсумки своєї праці за минулий рік. Присутніми були 44 особи, які репрезентували 11 відділів Округи (всього є 15 відділів). Головну Управу СУА репрезентувала голова СУА Анна Кравчук. Народи відбувалися під вмілим проводом Дори Горбачевської.

Зі звітів референток Округи ми довідалися, що праця у відділах є досить задовільною і що відділи працюють в міру місцевих можливостей та потреб.

У суспільній праці найважливішою ділянкою є допомога старшим і немічним, яких щораз більше. В минулому році вся допомога поза межі США йшла в Україну у формі пакунків з одягом та грошей. Датки на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля в сумі 1,747 дол. були передані до Централі СУА. Всього видано на суспільну опіку 5,170 дол.

Для потреб Українського Музею в Нью-Йорку Округа Філядельфії з ініціативи музейної референтки Софії Геврик організувала збірку "Бенект-Бенефіс", у висліді якої одержано 11,555 дол. Всю суму передано до Музею.

У своїх звітах голови відділів поділилися вислідами своєї праці, успіхами та недоліками.

Загальним недоліком в усіх відділах є досить мала присутність членок на сходах. Причиною цього часто є брак транспорту, стан здоров'я чи старший вік членок відділів. А нових членок прибуває мало.

Голова Округи Оксана Фаріон поділилася деякими думками про нашу організацію. Вже в цьому році відзначатимемо 70-річчя існування СУА. Величезний вклад в нашу організацію внесли за цей час союзнянки. Перших 50 років наша організація зростала і її членки з великим ентузіазмом працювали для добра громади з думкою про поневолену Батьківщину, старалися зберегти українську ідентичність. Та часи міняються, громада потроху розпоршується (залежно від місця праці). Тяжче стає комунікуватися, відділи маліють, кількість членства зменшується. Більшість членок є похилого віку, а нових прибуває

мало. Потреби і зацікавлення молодих жінок дуже часто є відмінні від потреб старшої генерації. Тому нам слід якось пристосуватися до потреб і зацікавлень молодих жінок і старатися заохотити їх до праці в СУА.

Великою приємністю було вітати на нашому з'їзді голову СУА Анну Кравчук, яка погратулювала нам за велику працю в Окрузі і коротко розповіла про свою діяльність. Вона підкреслила важливість зовнішніх зв'язків чи то на терені США, чи у вільній Україні, щоб світ більше знав про наше існування та про нашу організацію — СУА.

А. Кравчук розповіла, що минулий рік для неї був заповнений працею в Централі та численними поїздками, де вона гідно репрезентувала нас. Як голова СУА, вона мала нагоду брати участь у зустрічах президентів США та України — Леоніда Кравчука і Леоніда Кучми з Биллом Клінтоном, була на зустрічах з Постійним представником України в ООН Анатолієм Зленком, з послом України у Вашингтоні Юрієм Щербаком, брала участь у багатьох важливих конференціях.

Анна Кравчук подякувала за те, що наша Округа взяла на себе обов'язок бути господарем 24 Конвенції СУА, яка відбудеться 24—27 травня наступного року у Філядельфії. Голова Округи Оксана Фаріон зразу ж взялася до праці: скликала засідання Окружної управи, на якій обрано Конвенційний комітет на чолі з Марією Кондрат. Було заплановано шість об'єктів для проведення Конвенції. Остаточне рішення щодо готелю прийняла Централь СУА. Вибрано готель Редісон, який знаходиться на передмісті Філядельфії, при дорозі ч. 1, і найбільше відповідає нашим потребам. Та й ціна поміркована. Вже багато членок зголосилося до праці в якійсь ділянці конвенційного комітету.

Окружна Управа Філядельфії докладає всіх зусиль, щоб 24 Конвенція СУА відбулася успішно і в приємній атмосфері. Присилайте своїх делегаток, а ми радо будемо вітати їх.

До милої зустрічі на Конвенції!

Анна Суха
секретарка з'їзду, членка 43-го Відділу СУА.

"ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ" ОКРУГИ ЧІКАГО

Деякі Відділи СУА Округи Чікаго відбувають щороку скромний неприбутковий пікнік для членок і їх родин. Інші приготовляють обіди на продаж — залежно від обставин. В "дні Союзнянки" беруть участь усі Відділи Округи з інших околиць. Цього року пікнік відбувся в неділю, 25 червня, над Круглим озером в Іллиної. Погода була гарна. Прибуло коло 400 гостей.

Програма почалася о годині 11-ій рано Св. Лі-

тургією, що її відправив о. Іван Грицько. Відтак відбувся обід, де був великий вибір смачних страв. Ціни були помірковані і приступні. Гості, що приїхали зблизька і здалека, перші заповнили їдальню — черги були довгі, але завдяки справній обслузі помітно зменшилися за короткий час. Окружній Управі належить признання. В кожній імпрезі Округи майже всі членки Окружної Управи, включно з головою,

беруть на себе головні функції, що їх виконують дуже старанно.

Під час обіду грала музична група під проводом Василя Пика і знані нам звуки нашої музики (в модерному оформленні) виповнили простір. Дальшою точкою був виступ маленьких учнів садочка "Садок вишневий", що ним опікується 85-ий Відділ СУА. Це було дуже гарне!

По полудні були проголошені висліди виграші. Нагороди були грошові і гарні вишивки.

Гості не спішили з виїздом. Вони щороку є учасниками нашого пікніку. На їх думку, пікніки — ідеальна імпреза для зустрічей з довгими розмовами чи дискусіями.

Усім нам добре було побути декілька годин у відпруженій атмосфері серед свіжозеленої природи та зустріти давніх і нових друзів.

Марія Лібер,
пресова референтка.

ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ СЬОГОДНІ І В ЧАСИ КНЯГИНИ ОЛЬГИ

Раїса Іванченко, історик і письменниця, автор багатьох історичних романів, перебуваючи недавно в Америці, прочитала ряд доповідей. Одну з них, присвячену темі державотворення в часи княгині Ольги та в сьогоднішній Україні, вона виголосила в Дітройті 18 липня, будучи там на запрошення 50-го Відділу СУА, що носить ім'я цієї княгині. Доповідь відбулася завдяки допомозі Окружної Управи СУА і збрала велику кількість слухачів. Перш ніж перейти до головної теми, доповідач розповіла дещо про себе, щоб змалювати обставини, в яких людям її покоління доводилося вчитися і працювати. Коли вона була аспіранткою Київського університету, захопилася постаттю Драгоманова і вирішила написати про нього дисертацію, що було нечуваною річчю в ті роки. Академік Білодід, почувши про її намір, здивовано спитав (звичайно, по-російськи): "Що ти береш таку тему? Це тема незахисна. Візьми щонебудь про ролю партії". Однак вперта аспірантка не послухала намовлянь академіка, написала таку дисертацію про Драгоманова, захистила її і навіть спромоглася видати її як монографію. Білодід зі здивуванням тільки здвигав плечима: "Ну, ти ходиш по лезі ножа". І дійсно треба подивляти сміливість молодого історика, бо відразу після виходу її книжки вона опинилася під пресом комуністичної критики, її "громили з усіх трибун". Їй заборонили читати курс історії України (вона починала його з Кия, а не з XIV сторіччя, з Галицько-Волинської держави, як того вимагала "державна програма"), доручили натомість викладати методіку для шкільних вчителів історії... Попри все це вона не падала духом, поринаючи у світ творчої уяви і пишучи свої романи. В ті часи комуністична критика твердила, що історичний роман як жанр віджив своє, не цікавий і не потрібний радянському читачеві. А в дійсності Раїсі Іванченко українське видавництво замовило історичні оповідання для дітей, але... не наважилося їх надрукувати. Іванченко писала, не сподіваючись побачити свої твори надрукованими. Та ось у 80-ті роки, особливо після Чорнобиля, політичний тиск дещо послабшав, і стихійно серед людей пробуджується вага знання історичної правди. Українська книжка набуває нечуваного по-

питу, особливо на історичну тематику. У 1982 році вийшло аж два романи Раїси Іванченко "Гнів Перуна" та "Золоті стремена", популярний скорочений варіант. У 1988 році вийшов роман "Зрада, або Як стати володарем", теж про часи Київської Русі. Цей роман розхопили впродовж 20 хвилин. І так було з усіма історичними романами, які з'явилися тоді: Романа Іванчука, Павла Загребельного та інших. Вони виходили стотисячними накладами, по кілька разів. Це було початком національного відродження — з книжки, ідеї, зі слова. "Якщо слово відповідає історичній правді, — сказала Іванченко, — то воно безумовно робить переворот у психіці людини". Провідною думкою усіх романів Іванченко була державницька ідея. Авторка хотіла показати, як творилася українська держава різними історичними постатями, починаючи від Кия. Останній, четвятий роман з серії про Київську Русь, який вже готовий до друку, — це "Отрута для княгині", про княгиню Ольгу. До цієї теми авторові було нелегко підійти через низку загадкових моментів в історії княгині. Звідки вона походила? Хто вона була? Почалися розшуки по архівах, літописах — українських, суздальських, болгарських. І от нарешті приходить переконання: княгиня — царського болгарського роду, не із Пскова, а з Плескова. Була вона справді "мудра", як твердять літописці. Вона ввела економічні реформи, зокрема упорядкувала податкову систему, яка діяла до кінця існування Київської Русі. Болгарське походження Ольги пояснює і поведінку її сина Святослава-завойовника, який вперто воював з Болгарією, очевидно домагаючись посісти трон свого предка. Досліджуючи болгарські джерела тієї доби, письменниця приходять до висновку, що коли цар Симеон добре розумів небезпеку культурної агресії з боку Візантії та Риму і намагався підвищити місцеву болгарську культуру, то його нащадок, цар Петро, не зміг протиставитися натиску "вищої" культури, і це врешті привело до занепаду його держави. Тут очевидна паралель до долі українців, чия самобутню культуру підпорядкувала собі Росія з її "вищою" культурою. Власне ця паралель послужила нагодою доповідачці перейти до сучасних процесів державо-

творення в Україні, включаючи вибори, в яких вона брала безпосередню участь. Як кандидат до Верховної Ради від Дніпропетровщини. Іванченко розповіла про тотальну зросійщеність тамтешньої інтелігенції, про брак українських підручників у школах в той час, коли Міністерство освіти України одержує гроші з Росії для друкування підручників для російських шкіл. В Україні тепер справжня мовна криза, йде наступ російських шовіністичних кіл проти українського слова в усіх галузях суспільного життя. Ось офіційні дані Міністерства національних меншин та релігійних культурів: 2 з передач радіо і телебачення ведуться російською мовою; за останні два роки в Україні з'явилося 400 нових газет, з них українською мовою лише 103. Ця інформативна агресія насаджує чужі інтереси, чужу ментальність. Однак, як свідчить історія, шовіністичні сили, якщо перемагають, то не надовго. Для українців настав той момент, коли слово — це зброя. Потрібно, сказала Іванченко, "змінити,

переламати свідомість в бік розуміння, що ми є народ державницький, маємо велику державницьку історію і мусимо її відстоювати і далі, інакше ми не втримаємося в історії". І це стосується нас усіх, включаючи діаспору. Коли чуємо, сказала Іванченко, що діаспора втомила й розчарувалася, то подумаймо про тих людей в Україні, які допомагають її будувати — вони також втомилися і, мабуть, дещо більше, ніж діаспорці. Їм неймовірно тяжко було вижити, не збожеволіти. Іванченко з захопленням згадала українське жіноцтво, отих безіменних скромних вчительок та бібліотекарів, які становлять "справжніх будівничих національної державності, бо вони були і є носіями державної ідеї, залишилися ними попри всі негаразди". Коли настає критичний момент, саме ці "просвітянки" йдуть пікетувати Верховну Раду — напевно на чолі з головою Київського крайового об'єднання "Просвіта" Раїсою Іванченко.

Ася Гумецька,
пресова референтка 50-го Відділу

ЯК МИ ПРАЦЮЄМО

Не оглянулись ми, як минуло літо, а з ним і час вакацій та різних цікавих поїздок. Ми часто збираємось усі разом, щоб пригадати, що було зроблено, щоб знати, що не даремно пройшов час.

Далеко таки Денвер і зовсім мало нас тут. Невеличкий і наш Відділ Союзу Українок Америки. Та ми стараємось з усіх сил якось урізноманітнити життя української громади, а також ознайомити американців з нашою історією і традиціями, розказати про Україну та людей, що там живуть. Незважаючи на те, що деякі членки з різних причин відходять від нас, ми весь час маємо однакову кількість, бо молоді жінки, що приїжджають з України, приєднуються до нас. І це не єдиний наш зв'язок з Україною. Ми ведемо жваве листування з Кримським відділом Союзу Українок, обмінюємось досвідом, ділимося своїми плянами. Передплатили їм журнал "Наше Життя".

Щороку у грудні наші жінки прикрашають ялинку і при цьому використовують українські іграшки. Ялинка виглядає дуже святково і привабливо. Американці з цікавістю розглядають прикраси, виготовлені з мистецькою видумкою руками наших жінок.

Переважно українці, що живуть у Колорадо, зосереджені у Денвері, але й розкидані по різних куточках штату. "Маланка" — це чудова нагода, щоб зібрати усіх разом, гарно і весело провести час. Вже другий рік США організовує цю забаву і дуже успішно. Люди зїжджаються з усіх куточків, щоб побути разом. Цього року навіть завірюха не відлякала. Заля була повнісінька. Із Болдеру прибув на наше запрошення ансамбль "Постоли". Він розпочав забаву українськими танками. До речі, всі члени ансамблю — амери-

канці, які закохані в український народний танець. Грали на "Маланці" музиканти з Києва.

Кожної зими у Лейквуді влаштовується міні-фестиваль. Участь у ньому беруть різні національності. Сотні людей приходять на цю імпрезу. Тут можна скуштувати національні страви, а також побачити народні танці з різних країн. У цьому фестивалі завжди беруть участь і членки СУА. Наші господині завжди мають успіх. Ніколи не несуть додому те, що напекли і наварили для фестивалю.

Але не тільки українські страви ми рекламуємо перед американцями. Ми пропагуємо і наше народне мистецтво. До Великодніх свят були влаштовані виставки вишивок, писанок, різьби по дереву і кераміки у трьох бібліотеках Денверу. Читачі, беручи книжки, мали змогу оглянути наші прекрасні речі. Безконкурентний успіх мали, як завжди, писанки.

Весна цього року видалась багатою на гостей, що не так часто трапляється у віддаленому Денвері. До нас приїжджав Павло Дворський з групою "Писанка" з України. Бандурист Юліян Китастих із концертом клясичної бандури. Ми мали цікаву зустріч з Іриною Куровицькою, а також полуденок з нашим послом до Організації Об'єднаних Націй Анатолієм Зленком, який поділився своїми думками про сучасний стан в Україні та відповів на питання, які нас цікавили.

Досить таки насичено пройшов цей рік і ми задоволені, що не згайнували час. Це нас надихає на дальшу працю — ще більш наполегливу і віддану для людей, для добра.

Оля Ярема-Винар,
пресова референтка.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 30 ВЕРЕСНЯ 1995 Р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Меморіальний Фонд ім. Герасимовичів, Лушпинських-Яросевичів, заснований донькою і невісткою мгр Ярославом Ярославичем, складаю **6,000.00 дол.**

Ярослава Ярославич.

ДАТКИ

1,000.00 дол. — зі спадщини Галини Костюк;

500.00 дол. — Володимир Бусяк;

по 100.00 дол. — Марта Бачинська, Дарія Байко, Олександр і Софія Скопи, Gloria Anne Smolen, Володимир Остап'як;

60.00 дол. — Роман Хадчай;

по 50.00 дол. — Петро та Ірена Плиси, Алла Черна, Володимира Шипайло, д-р Дарія Новаківська-Лиса, Ігор Шевчук, Юрій і Марія Українські;

по 30.00 дол. — о. Богдан Зелечівський, Ігор і Любомира Коцури;

по 25.00 дол. — Оксана Луцька, Роман Слиз;

по 20.00 дол. — Гарасим Маковський, д-р Ігор Гулавий, Мирон і Люба Чолгани, Віра Сендзік, Софія Шашакевич, д-р Олександр Стрільбицький, В. Оренчук, Маркіян і Люба Онуферки;

по 15.00 дол. — Іванна Шкарупа, Наталія Фединська;

по 10.00 дол. — д-р Юрій Шевельов, Єва Лужняк, Мілдред Бойчук, Наталія Миколаєвич, Андрій Турчин, Ольга Денисенко, Андрій Фещак;

по 5.00 дол. — Микола і Софія Лешківи, Іван Черешня, Євген і Ольга Филиповичі, Марія Гарадон, Ольга Мороз.

Вітаю Високоповажану і дорогу добродійку **Марію Іванчук** зі 101-им роком народження та бажаю міцного здоров'я і багатьох соняшних днів. Складаю на потреби УМ **30.00 дол.** через 56-ий Відділ США.

Надя Мандруся.

As a thank you to Mrs. Yaroslava Surmach-Mills, I am donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum.

Charles W. Tyrawsky.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

1,000.00 дол. — Іван і Уляна Сосі;

по 500.00 дол. — Володимир Бусяк, Ярослав і Галина Оберишини.

З нагоди заручин Мотрі Федорів і д-ра Юрія Харука гості склали **650.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ: д-р Роман і Анна Алиськевичі, Орест і Ліда Білоуси, д-р Микола і Мотря Богатюки, д-р Олександр і Дарія Якубовичі, Христина Дулин, Христина Карпевич, Меланія Кокорудз, д-р Юрій Крижанівський, Орест і Адріяна Кизики, д-р Мілас і Звенислава Лебедовичі, Борис і Марта Левицькі, Мирон і

Христина Мельники, Зенон і Ярослава Снилики, д-р Євген і Ніла Стецькови, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, Марко і Ярослав Сидораки, Ярослав і Марія Томоруги, І. і С. Зіничі, Володимир і Уляна Дячуки, Юрій і Патріша Савчаки, д-р Остап і Віра Тершаківці, Ігор і Ольга Левицькі, І. і А. Кузики, п. Осадчук, п-ство Ракочі, д-р Юрій і Віра Попелі.

Сердечно дякуємо за приємно проведений вечір з нагоди Ваших заручин.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У восьму болючу річницю смерті моєї дружини **бл. п. Анни Герцик-Мулик** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Антін Мулик.

У першу болючу річницю смерті **св. п. д-ра мед. Петра Моцюка** складаємо **1,000.00 дол.** на потреби Українського Музею. Вічна Йому пам'ять!

Ірена і Славко Моцюки з дітьми.

У пам'ять покійної **бл. п. Марії Дзунди**, землячки з Калуша, складаю **10.00 дол.** на потреби УМ. Синові з родиною висловлюю співчуття.

Іванна Петик.

У світлу пам'ять **бл. п. Анни Тимцишин** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Дарія Самотулка.

Замість квітів на свіжу могилу незабутньої приятельки з молодих літ **бл. п. Марійки Гутор-Копистянської** складаю на Будівельний Фонд УМ **25.00 дол.** і висловлюю шире співчуття родині.

Люба Гельб'іг-Лящук.

Замість квітів на могилу **бл. п. Антона Шумейка** складаємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія і Ярослав Томоруги.

In memory of **Anthony Shumeyko** we are donating **\$20.00** to The Ukrainian Museum's Building Fund.

Sam and Olga Liteplo.

В пам'ять моїх дорогих батьків д-ра Євгена та Галі Мартинюків складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марта Мартинюк-Боднар.

Замість квітів на свіжу могилу нашого дорогого тіточного брата **бл. п. Мирослава Зафійовського**, машинобудівельного інженера і доцента Львівської Політехніки, складаємо через 64-ий Відділ США **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Оксана І. і Лев Щури.

В пам'ять мого чоловіка **бл. п. Льва Семущака** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Стефанія Семущак.

У світлу пам'ять **бл. п. Мирослави Чубатої**, членки і довший час голови 73-го Відділу в Бріджпорті, на Поминках наш Відділ провів збірку на Український Музей, зложили: **по 25.00 дол.** — Анна Гомик, Юрій Стахів; **20.00 дол.** — Ольга Сусла; **по 15.00 дол.** — Ярослава Ковач, Марія Гуль; **по 10.00 дол.** — Даша Груценко, Надія Фалько, Марія Герич, Марія Романів.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ВІД 1 ЛИПНЯ ДО 31 СЕРПНЯ 1995 Р.

600.00 дол. — Іван Свищук (29);
550.00 дол. — 29-ий Відділ СУА;
400.00 дол. — Віра М. Шехович (83);
по 300.00 дол. — Antonio & Yolanda Fernandez (4), Міра Залуцька (78), д-р Роман і д-р Лідія Керницькі (4), д-р Надія Теребус-Кмета;
по 250.00 дол. — Нестор і Лариса Голинські (4); Микола і Лідія Гички (86), Василь і Лідія Колодчини (76), 51-ий Відділ СУА;
240.00 дол. — 107-ий Відділ СУА;
по 210.00 дол. — Андрій і Лідія Закревські (83), д-р Анна Самофал (56);
по 200.00 дол. — Ірена Боднар (29), д-р Анастасія і Івана Горчинські (29), д-р Роман Дикун (84), Дмитро Кецман (9), Ірена Кліш (29), Ярослав Чернявський (29), Helene Quirnbach (29);
125.00 дол. — 108-ий Відділ СУА;
110.00 дол. — Стефан Гук (28);
100.00 дол. — Ольга Зовнірович (47);
95.00 дол. — 116-ий Відділ СУА;
75.00 дол. — John & Doreen Rudan (86);
50.00 дол. — Олена Бобіляк (70);
42.00 дол. — Рената Бігун (28)

Доротея Ткачук. *Dorotea Tkaczuk.*

Enclosed is a donation in the amount of **\$95.00** to the Scholarship Fund from our UNWLA Erie Branch 116 collected in memory of **Jonny Jushewycz** who recently passed away.

Anna Kosenko,
Branch Treasurer.

У світлу пам'ять **бл. п. Омеляна Логуша**, мого незабутнього чоловіка й любителя студіюючої української молоді, складаю на Стипендійний Фонд **30.00 дол.** на вивчення священиків у Бразилії.

Юлія Логуш

З НАГОДИ ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МОЄЇ ДОРОГОЇ МАМИ ВОЛОДИМИРИ СЛИВОЦЬКОЇ, ЗА ЇЇ ЩЕДРИМ ПРИКЛАДОМ ПЕРЕСИЛАЮ ДАТОК НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ В СУМІ **1,000 ДОЛ.**

ХРИСТЯ СЛИВОЦЬКА.

ВДЯЧНА СТИПЕНДІЯТКА СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ СУА

Ми одержали листа від Доротеї Ткачук з Бразилії, яка закінчила педагогічні студії. Опікуни Доротеї — Володимира і Стефан Сливоцькі спонсорували її 4 роки. Ось уривок із листа Доротеї: "Звертаюся до Вас цим разом, щоб подякувати Вам та моїм спонсорам Панству Сливоцьким за допомогу у моїх студіях. Дякувати Богу, я закінчила факультет. Тепер можу сказати, що я є професоркою! Усе це завдячую моїм спонсорам, бо без їхньої допомоги не могла б закінчити університету. Зі сльозами в очах і радістю у серці, ще раз Вам щиро дякую!

Доротея Ткачук.

Шкільний рік в Європі вже почався, тому просимо опікунів, які мають або бажають мати стипендіатів у Польщі, Хорватії, Румунії, Італії, Україні та інших європейських країнах вплатити стипендії, щоби їх вислати якнайскорше. Просимо ласкаво передати Ваш внесок-чек, виставлений на UNWLA INC. на руки референтки стипендій Вашого Відділу або прислати до Стипендійного бюро СУА:

UNWLA INC. SCHOLARSHIP PROGRAM
PO Box 172
Holmdel, N.J. 07733

Щиро дякуємо за підтримку.

Орися М. Яцусь,
скарбничка комісії
стипендій СУА.

Люба Більовщук,
референтка
стипендій СУА.

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1995 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

з світлу пам'ять **бл. п. Ярослави Гусак**, членки 24-го Відділу СУА в Елізабеті, Н.-Дж., складають **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля
Управа і членки 24-го Відділу СУА.

У світлу пам'ять дорогого і незабутнього приятеля нашої родини **бл. п. Степана Домарецького** складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

**Галина і Лідія Гаврилюки,
Марія Гаврилюк-Гордон.**

У пам'ять мого незабутнього чоловіка, батька і дідуся **бл. п. Степана Домарецького**, котрий відійшов від нас у вічність 8 серпня 1995 р., складаємо на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **100.00 дол.** — Наталія Домарецька з дітьми і внуками; **30.00 дол.** — Павліна Гаврон; **по 25.00 дол.** — Марія Мацяк з родиною, Мирослава і Мирон Сірі, Марійка і Сидней Гордони, Дарія і Мирослав Малиновські; **по 20.00 дол.** — Степан Миксимчук, Анна і Ігор Малиновські, Марійка Ковалевська. **Разом 290 дол.**

На свіжу могилу **бл. п. Стефанії Вербовської** складаємо **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Христя і Юрко Кушніри.

У пам'ять мого тітчного брата **пок. Євгена-Рена Побігушого** складаю **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Меланія Кривокульська.

For the glory of God in memory of **George Poliszczuk**, donation were made to the Chornobyl Fund by: **\$50.00** — Mr. & Mrs. Roger Wharton; **\$25.00** — Mr. & Mrs. Thomas Burrows. **Total \$75.00.**

В суботу, 19 серпня 1995 р. **Дарія і Михайло Лесіви** святкували золотий ювілей — 50-ліття подружжя. З цієї нагоди на прийнятті в честь ювілятів гості зложили через Управу 47-го Відділу СУА, якого Дарія Лесів є активною членкою, на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 100.00 дол.** — Дарія і Михайло Лесіви, Герта і Михайло Берези, родина Попадюків (Гамільтон), Софія і Осип Кольці з родиною; **по 50.00 дол.** — Іван Лесик, Катруся й Іван Лялюки, Оля і Нестор Червінські, Емілія і Степан Адамчуки, Еля і Любомир Хархаліси, Михайло Білотор, Катерина і Петро Стадники, Катерина і Дмитро Марголичі, родина М. Колодів; **по 40.00 дол.** — Зоя і Микола Литвинці, Анна і Василь Ліщинські; **35.00 дол.** — Марія і Микола Липаки; **20.00 дол.** — Надя і Осип Джуси; **15.00 дол.** — Стефанія Слюсар; **10.00 дол.** — Оля Дзера; **5.00 дол.** — Слава Чіх. **Разом 1,015.00 дол.**

Приятелі і членки 47-го Відділу СУА бажають ювілятам багато щастя, здоров'я та многих літ!

Управа 47-го Відділу СУА, Рочестер, Н.-Й.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Марія Кассараба — членка 33-го Відділу СУА, Парма, Ог. **20.00 дол.**

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Івана Федака** дружина, сини і приятелі зложили на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням сиротам в Україні через 56-ий Відділ СУА в Норт Порті, Флориди: **по 100.00 дол.** — Євгенія Федак, Володимир і Магда Мандрики, Євгенія і Євген Івашківи; **по 50.00 дол.** — Тимоти Аллен, Іван і Антоніна Гарваси, Богдан і Ольга Козаки, Василь і Євгенія Лозницькі, Роман і Галина Поритки, д-р Богдан і Орися Ткачуки, Володимир і Стефанія Яніви; **40.00 дол.** — Мирон Грамяк; **по 30.00 дол.** — Стефан і Катерина Качмарські, Річард і Дебра Піни, Сидір і Марія Тимяки; **по 25.00 дол.** — Любомир Федак, Зенон Федак, Ярослав і Лідія Вінарчики, Омелян і Марія Граби, Василь Лозницький, Осип і Марія Назаренки, Ярослава Ткачик, Віра Яворська, Йосифина Яким; **по 20.00 дол.** — Іван і Анастасія Бутрії, Михайло і Люся Герасиміви, Роман Іваницький, Петро і Марія Королишини, Ярослав й Іванна Костишини, Микола і Марія Макарики, Надія Мандрусак, Володимир Мотика, Теофіля Музика, Мирон і Марія Наваринські, Іван і Ольга Нагорські, Дмитро і Михайлина Пилипці, Іван й Іванна Рачинські, Зенон Сінгура, Марія Ситник, Адріян і Ніна Черняки, Семен і Марія Чорні, 100-ий Відділ СУА в Картереті, Нью-Джерсі; **10.00 дол.** — Український Горожанський Клуб в Картереті, Н.-Дж., Софія Барусевич, Оксана Корній, Софія Коцелко, Анна Крук, Оксана Мельничин, Микола й Анастасія Микитчаки, Євген і Мирослава Наливайки, Роман і Леся Романишини, Михайло і Віра Сірі, Катерина Ташук, Микола і Марія Ціки; **по 5.00 дол.** — Василь і Анна Гапочили, Анна Скіць, Марія Тисовська. **Разом 1,500.00 дол.**

On Saturday, June 10, 1995, Mary Jo (daughter of Dorothy and Joseph C. Rosemeyer) and Roman Marian (son of Antonina and Orest Koltuniuk) were married at the Cathedral of the Immaculate Conception in Denver, Colorado. While planning their wedding, the young couple made a decision to ask their guests to forego the traditional wedding gifts and instead, make contributions to several worthy charitable causes, among them the UNWLA's Chornobyl Fund. The Koltuniuk family, long time sponsors of the UNWLA's scholarship program, is pleased to report that a total of 1,889.39 was donated to the Chornobyl Fund. A list of donors follows:

\$300.00 — Mr. and Mrs. John Wenzivsky

\$100.00 — Mr. and Mrs. Eugene Sawczyn, Mrs. Olena Morozewych, Maria and Wolodymyr Krushelnysky

\$75.00 — Mr. and Mrs. Stephan Maslak

\$70.10 — Mr. and Mrs. Zenon Krucko

\$50.00 — Mr. and Mrs. Alan Schuppan, Mr. Ivan Ceresna, Mrs. Lidia Diaczenko, Ms. Sonia Maistryk, Mr. Roman Koltu-

ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У світлу пам'ять **бл. п. Мирослави Чубатої**, членки і довголітньої голови 73-го Відділу в Бріджпорті, близькі і друзі склали **140.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". В тому числі: Стефанія Бабій, Романна Черепаха — **по 25.00 дол.**, Уляна Вовк — **20.00 дол.**, Марія Гуль — **15.00 дол.**, Дарія Стахів, Микола Івашків, Петро Бойчук, Юлія Бура, 73-й Відділ СУА в Бріджпорті — **по 10.00 дол.**, Надія Фалько — **5.00 дол.**

У третю сумну і болючу річницю смерті моєї дорогої сестри **Стефанії з Трісків Стояловської** складаємо **75.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Стефанія Тріска.

Замість квітів на могилу **Івана Круга** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дружині Марії висловлюємо щирі співчуття.

89-ий Відділ СУА, Кергонксон.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Дмитра Ясінського**, батька нашої членки Наді Клехівської, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо глибокі співчуття.

19-ий Відділ СУА, Трентон, Н.-Дж.

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Марків** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 66-ий Відділ СУА, членкою якого я є.

Ольга Духновська.

На свіжу могилу нашої довголітньої голови і почесної голови Відділу **бл. п. Омелі Цяпки** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

28-ий Відділ СУА.

У світлу пам'ять нашої членки **Анастасії Псуй** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

28-ий Відділ СУА.

У світлу пам'ять нашої членки **Марії Боярської** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

28-ий Відділ СУА.

Зворот коштів подорожі на Окружний З'їзд Округи Філадельфії в сумі **40.00 дол.** складаю на Фонд Репрезентації СУА.

Анна Кравчук.

niuk, Ms. Monica Norval, Mrs. Stephania Stebelsky, Ms. Victoria A. Lundy, Ms. Magdalene M. Dolan, Ms. Sonia and Ms. Marta Khrushch

\$40.00 — Mr. and Mrs. S. L. Young, Mr. and Mrs. Robert Downes

\$35.00 — Mr. and Mrs. Craig E. Beyer

\$25.00 — Mr. and Mrs. Fred Frasch, Mr. and Mrs. Carl Keiser, Mr. Peter Homanyshyn, Mr. and Mrs. William C. Moser, Mr. and Mrs. Wesley Adamson, Mr. and Mrs. Joseph Beranek, Mr. and Mrs. Steve Barkmeier, Mr. Daniel and Dr. Jane L. Wolford, Mr. and Mrs. Frank C. Karash, Mr. and Mrs. Henry W. Price, Mr. and Mrs. Jim Anthony, Ms. Ellen M. Abart, Mr. and Mrs. Roman A. Klufas, Mr. Marian Maslak

У пам'ять колишньої членки **Марії Гуран** членки 47-го Відділу в Рочестері склали **120.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". В тому числі: **20.00 дол.** — Мирослава Приймак; **по 10.00 дол.** — Рассел Шутер, Олена Довгальок, О. Гофткович, Марія Лілак, Анна Капітан, 47-ий Відділ СУА, Ірена Руснак, Мирослава Приймак, Анастасія Смерчинська, Ірена Шмігель, К. Лалка.

У 20-ту сумну річницю смерті дорогої і незабутньої мами **бл. п. Софії Пасічинської**, почесної членки Союзу Українок Австралії, складаємо **20.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької.

**Дочка Ірена Левицька,
син Долько Пасічинський
з родинами.**

Вшановуючи світлу пам'ять почесної членки СУА **бл. п. Наталії Чапленко**, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

70-ий Відділ СУА, Пассейк, Н.-Дж.

Замість квітів на могилу чоловіка членки управи 22-го Відділу **бл. п. Романа Залуцького** на Пресовий Фонд журналу зложили: **30.00 дол.** — Софія Залуцька, **25.00 дол.** — 22-ий Відділ СУА, **по 20.00 дол.** — Ольга Мартинюк, Галя Янчишин, Ліна Басюк, **по 10.00 дол.** — Ольга Гаврилук, Анна Дячун, Люба Шеремета, Надія Дзидзан, Ярослава Фаріон, Анастасія Хариш, Ольга Крехтяк, **по 5.00 дол.** — Валя Цурковська, Євстахія Струтинська. **Разом 195.00 дол.** Шановній дружині і родині висловлюємо глибокі співчуття.

Управа і членки 22-го Відділу СУА, Чікаґо.

З НАГОДИ...

Родина Духновських складає **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

З нагоди 60-ліття подружнього життя наших дорогих батьків **Романа й Ірени Левицьких** шлемо їм найщиріший привіт і побажання всього найкращого та складаємо **20.00 дол.** на Запасний Фонд "Нашого Життя".

**Дочка Неля Герус,
син Зорян Левицький
з родинами.**

\$20.00 — Mr. and Mrs. Richard J. McKee, Mr. William Schott, Mr. and Mrs. Dmytro Dutczak, Mr. and Mrs. John J. Braaton, Mr. and Mrs. Harry McIntosh, Mr. and Mrs. John E. Bredenberg, Ms. Elizabeth McGarry
\$15.00 — Mr. and Mrs. Norman Holmberg
\$14.29 — Ms. Laryssa Papayanis
\$10.00 — Zang Gang

ЩИРО ДЯКУЄМО!

**Лідія Черник,
референтка Суспільної
опіки СУА.**

**Анна Рак,
скарбничка Суспільної
опіки СУА.**

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

Темна ніч листопадова,
Сплять безлюдні вулиці,
Тихше, тихше! Ані слова,
Бо збираються Стрільці.

Ось виходять сірі стежі,
Припадають до дерев.
Місто спить, лиш біля вежі
З'їжив гриву рідний лев.

Темна ніч листопадова,
Побудились вулиці,
Відчинились брами Львова,
А на брамах тих Стрільці.

Ми родились на чужині,
За морями рідний Львів,
Та ми вірні Україні,
Бо вона земля батьків.

НІНА МУДРИК-МРИЦ

СИЛА УСМІШКИ

— Цить! — злякано зойкнув Щедрик і заховався під листком пишної білої троянди.

— Що сталося, що таке?! — загомоніли соняшні промені — братіки Щедрика й зупинили веселу гру.

— Хмара йде. Гляньте яка насуплена!

Це не була хмара. З білого, чепурного будиночка вийшов у сад маленький хлопчик. Над високим чолом кучерявився світлий чубчик, довгі чорні вії коливалися на беріжках великих синіх очей, холодно цвіли рожеві пелюстки уст. Їх ніколи не розтуляла усмішка, й тому гарне личко хлопчика було немов чорна хмара, якої ніколи не торкалося сонце.

— Чому він такий понурий? — питали промінчики.

Львів. Площа Ринок, міська ратуша.

— У нього на глухо закрите серце, — шепнула біла троянда.

— Мати його померла, коли він народився, й не змогла навчити його любові. Усмішка ж розцвітає з любови...

— Ним піклується мачуха. Одягає, годує, навчає, але любові не може йому дати, — сумно розказували незабудьки.

— А батенько його? — питали промені.

— У батька багато праці, й він тільки зрідка буває вдома, та й тоді майже не знаходить часу для синочка, — зідхнули мальви біля вікон.

— Сердешний! — жаліли промені хлопчика.

— Слухайте! — заметушився Щедрик. — Так не може бути! Ми мусимо навчити його сміятися, радіти! Ходіть мерщій, порадимось як це зро-

бити.

Соняшні промені притулились голівками й кілька хвилин завзято шепотіли. Біла троянда сумно похилила чашечку:

— Усмішка й радість розцвітають з любови, а в нього серце на глухо закрите!

Хлопчик байдуже дивився на розкішний квітник, насуплено мовчав і не помітив як зненацька струмені веселого світла вихлюпнули між квіти, розлились по зеленому шовку трав, іскорками заплюскотили між листям, і весь сад радісно засміявся.

Бджілка, що саме зачерпнула медку із білої криниці троянди, забриніла:

— Для світла треба відкритого серця; з-знайдіть ключі!

— Ой як гарно! Як чарівно! — обізвався веселий голосок біля огорожі саду.

Промені оглянулися: Невже хлопчик?! Ні, він стояв, як давніше, насуплений і байдужий. Це була дівчинка. Сиділа на огорожі саду й безжурно гойдала ніжками. Личко її горіло щастям.

— Ой як гарно в тебе, як радісно, який ти щасливий! — гукнула хлопчикові.

— Гарно. А як це "радісно"? А який це "щасливий"?

Дівчинка зніяковіла.

— Ти не знаєш? Невже? Від радості, від щастя сміється серце. Так, як і тоді, коли матуся голубить і цілує!

— Матуся... в мене немає мами.

Дівчинка мовчки обняла хлопчика й притулилася до нього гарячою щічкою. Від тієї ласки

в його холодному серці спалахнув гарячий вогник і щось гарне, тепле розлилося в грудях.

— Ходи зі мною до моєї мами! Вона добра, немов янгол, і вміє всіх любити. Вона й тебе полюбить.

Вони побігли під розцвілу вишню, де стояла молода, світлоока жінка. Вона взяла дівчинку в обійми, цілувала, пестила. Коли підвела повіки, побачила хлопчика. Він знерухомів на стежці, дивився очима, повними сліз та туги, й на рожеві пелюстки його уст вперше лягла тінь усмішки.

— У нього немає мами, — шепнула дівчинка.

Жінка відсторонилася і відкрила теплі материні обійми хлоп'яті. Уперше в житті відчув він ласку материного поцілунку й благодатне тепло слів любови.

Соняшні промені лягли віночком на груди хлопчика, туди, де билосся навстіж відкрите серце, й він радісно засміявся. Його сміху злякалися сутінки й принишкли в гушавині. Сад мерехтів веселковою казкою світла.

Коли хлопчик повернувся додому, на його личку цвіла радісна усмішка. Мачуха вперше попестила його щічку, а батько з любов'ю пригорнув до серця.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Маргарита Корчинська-Лук'янович.

Після довгої та важкої недуги, на 75 році життя померла членка 28-го Відділу СУА в Ньюарку, Нью-Джерсі, **Анастасія Псуй**.

Народилася Анастасія (з дому Войчак) у Торонті, Канада, в 1920 році в родині Анни й Іллі. У 1929 році батьки Анастасії і вона повернулися до рідного села Слобідка коло Тернополя, а три її старші сестри залишилися у Канаді у своєї тітки. Тому молоді роки Анастасії пройшли на Золотому Поділлі.

25 листопада 1943 року Анастасія одружилася з Володимиром Псуєм, односельчанином. Із-за більшовицької навали молоде подружжя виїхало на еміграцію в 1944 році і деякий час перебувало у таборах скитальців у Німеччині, а в 1947 році переїхало до Америки і замешкало в Ньюарку, де обоє включилися в суспільно-громадське життя. Анастасія стала членкою 28-го Відділу СУА, в якому була активною аж до жакливої недуги — паралічу, яка прикувала її до крісла. У 1993 році помер її чоловік, і Анастасія залишилася сама.

Померла Анастасія Псуй 11 лютого ц. р. Прощав її Володимир Кікта, а від 28-го Відділу — Ольга Гнатик. В. Кікта підкреслив її глибоку релігійність, працьовитість і жертвенність. У своєму завіщанні покійна залишила 10 тисяч дол. для 28-го Відділу СУА, а також багато вишивок і по-мистецьки виконаних ляльок.

Вічна їй пам'ять!

Емілія Онишкевич,
секретарка 28-го Відділу СУА.

Ділимось сумною вісткою, що 31 січня ц. р. відійшла від нас у вічність наша подруга — зразкова членка 90-го Відділу СУА ім. Олени Степанів у Філядельфії **Наталія Маргарита Корчинська-Лук'янович**.

Народилася Наталя у Присітниці на Лемківщині. Жила постійно у Криниці, де в 1943 році познайомилася і одружилася з професором Філаретом Лук'яновичем. У 1944 році молоде подружжя виїхало до Німеччини, а звідти до США і замешкало у Філядельфії. Тут Наталя закінчила Темпланський університет, а згодом одержала "мастер дергі" з англійської мови. Багато років вчила у середніх школах Філядельфії німецьку і російську мови. Англійської мови як другої вчила у початковій школі ім. Анни Франк.

У нашому місті віддано працювала у дитячій світлиці, вчила у суботній школі українознавства. Вліті була виховницею і вчителькою у таборах молоді. Цікавилася літературою, мистецтвом, зокрема різьбою, керамікою і писанкарством. Маючи гарний голос, співала в хорі української православної катедри у Філядельфії.

Покійна залишила у смутку доню Лідію Мельник з чоловіком Ігорем, сина д-ра Павла з дружиною Христинною, четверо внуків — Андрійка і Романа Мельників та Павла і Ярему Лук'яновичів.

Вічна їй пам'ять!

Л. Ст.

Із сумом та жалем прощали ми нашу подругу **Марію Олександрю Сем'янчук**, яку Господь покликав до себе 13 лютого ц. р.

Марія народилася 1916 року в Станиславові в родині о. Теодора і Олени з Бурнадзів Процишиних. Уже в дитячих роках доля не пощадила її болючих ударів: спершу трагічна смерть батька (Марії було всього три роки) о. Теодор, сповняючи свої священні обов'язки, заразився тифом під час епідемії цієї недуги та передчасно помер, залишивши молоду вдову з трьома дрібними дітьми. Опісля, маючи 12 років, втратила 17-літнього найстаршого брата Романа в наслідок шкарлятини і дифтерії. Марія провела свої шкільні роки у Станиславові, там же закінчила жіночу гімназію "Рідної Школи" матурою на сімнадцятому році життя. Після бухгалтерського курсу працювала в Союзі Кооператив, де пізнала інж. Іллю Сем'янчука, директора Союзу і активного громадського діяча, з яким згодом одружилася.

Недовго тривало родинне щастя: з приходом війни у 1939 р. та чужими окупаціями почалося переслідування родини Сем'янчуків, як більшовицькою владою, так і німецькою. Брата Ярослава більшовики вивезли на заслання і

розстріляли. В 1944 році вдалося Марії з чоловіком, малою донею Оленкою та мамою виїхати на захід і скитальчими дорогами через Словаччину, Судети, Німеччину (табори в Ашаффенбургу і Швайнфурті) врешті причалити в 1949 р. до Америки, спочатку до Філядельфії, а опісля до Чикаго.

Крім родинних обов'язків, Марія цікавилася життям громади, була активною у 22-му Відділі СУА, Католицькій Акції та Товаристві "Самопоміч", де точно і сумлінно вив'язувалася із своїх обов'язків. В 1995 році втратила свого вірного подруга інж. Сем'янчука. Глибокорелігійна, співчутлива до людського горя і несправедливості, товариська, тактовна, завжди ввічливо-тепло всміхнена, була людиною високої особистої культури. Свою любов до Батьківщини зуміла передати доньці та внучці, які теж активні в українській громаді.

Залишила в смутку доньку Олену з чоловіком Ігорем Матвішином, внучку Андрею та дальшу рідню в Америці, Канаді і Україні. У своїх молитвах просимо ласкавого Господа, щоб прийняв її праведну душу у свої світлі небесні хорони.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка
22-го Відділу.

"Our Life" welcomes original materials from readers and others contributors with the stipulation that such materials are not being simultaneously submitted to other publications. Manuscripts should be double-spaced and spelling of names of individuals mentioned in stories or articles should be verified for accuracy. Photographs submitted with manuscripts should have good contrast and should be appropriately captioned. The editors reserve the right to condense and edit materials submitted for publication. Unsolicited materials are welcome, but cannot be returned to contributors. "Our Life" occasionally accepts reprints and/or translations from other sources if the sources are properly credited. Unsigned manuscripts will not be considered for publication. Articles and stories from contributors do not necessarily reflect the opinions of the editors. All materials submitted for publication should be sent to "Our Life", attention Editor. For telephone inquiries, please call (212) 674-5508

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

28-ИЙ ВІДДІЛ СУА В НЬЮАРКУ

Загальні збори 28-го Відділу СУА в Ньюарку, Н.-Дж., відбулися 19 лютого ц. р. Головою зборів була Надія Бігун, секретаркою — Іванна Хамуляк. Округу репрезентувала Марія Полянська.

Управу на 1995 рік вибрано в такому складі: голова — Таїса Богданська, заступниця голови — Марія Семанишин, секретарка — Емілія Онишкевич, скарбничка — Олександра Падковська.

Референтки: організаційна — Наталія Загайкевич, суспільної опіки — Ольга Гнатик, Євгенія Ратич, Люба Турянська, імпрезова — Осипа Яворська, культурно-освітня — Марія Робак, господарські - Анна Мокринська, Юстина Луків, Параскевія Ляцко, бібліотекарка — Марія Стрижак.

Контрольна комісія: Надія Бігун, Зеновія Воробець, Євгенія Шпирка.

Емілія Онишкевич,
секретарка.

78-ИЙ ВІДДІЛ СУА У ВАШІНГТОНІ

Загальні збори 78-го Відділу СУА у Вашингтоні відбулися 2 квітня. До Управи Відділу на 1995 рік увійшли: Тереса Царик — голова, Квітка Пачин — заступниця голови, Христина Шипилява — секретарка, Поля Книш — скарбничка.

Референтки: Ксеня Кузьмич — культурно-освітня і музейно-мистецька, Марта Терлецька — зовнішніх зв'язків, Оксана Лев — організаційна, Христина Кузьмович — імпрезова, Наталя Захарченко — пресова, Марта Базарко — виховна, Христина Громоцька — суспільної опіки, Тамара Вітковицька — господарська. Вільні членки: Уляна Глинська, Марта Качмарська, Ірина Ставнича.

Номінаційна комісія: Христина Пацлавська — голова, Стефанія Іваськів, Ліда Яросевич — членки.

Контрольна комісія: Мотря Слоневська — голова, Богдана Гелета, Люба Туркевич — членки.

Відділ щиро вітає нових членок: Ірину Кость, Уляну Глинську та Стефанію Іваськів.

Наталія Захарченко,
пресова референтка.

90-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

12 грудня 1994 року відбулися загальні збори 90-го Відділу СУА ім. Олени Степанів у Філядельфії. Нову управу вибрано в такому складі: Марія Раковська — голова, Надія Лучанко — заступниця голови, Лідія Одежинська — секретарка, Віра Савчин — скарбничка.

Референтки: Христина Іжак — імпрезова, Христина Турченко — суспільної опіки, Т. Мельничук — організаційна,

Роксоляна Гілецінська — музейно-мистецька, Дарія Шуст — культурно-освітня, Оксана Ткачук — господарська, Олександра Стадниченко — пресова.

Контрольна і номінаційна комісії: Наталія Вайда, Оксана Ткачук, Олександра Стадниченко.

О. Стадниченко,
пресова референтка.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань. Будемо вдячні, якщо пресові референтки та дописувачі будуть дотримуватися цієї засади.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, не приймає матеріалів, не підписаних авторами, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріали і виправляти мову. Матеріали, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

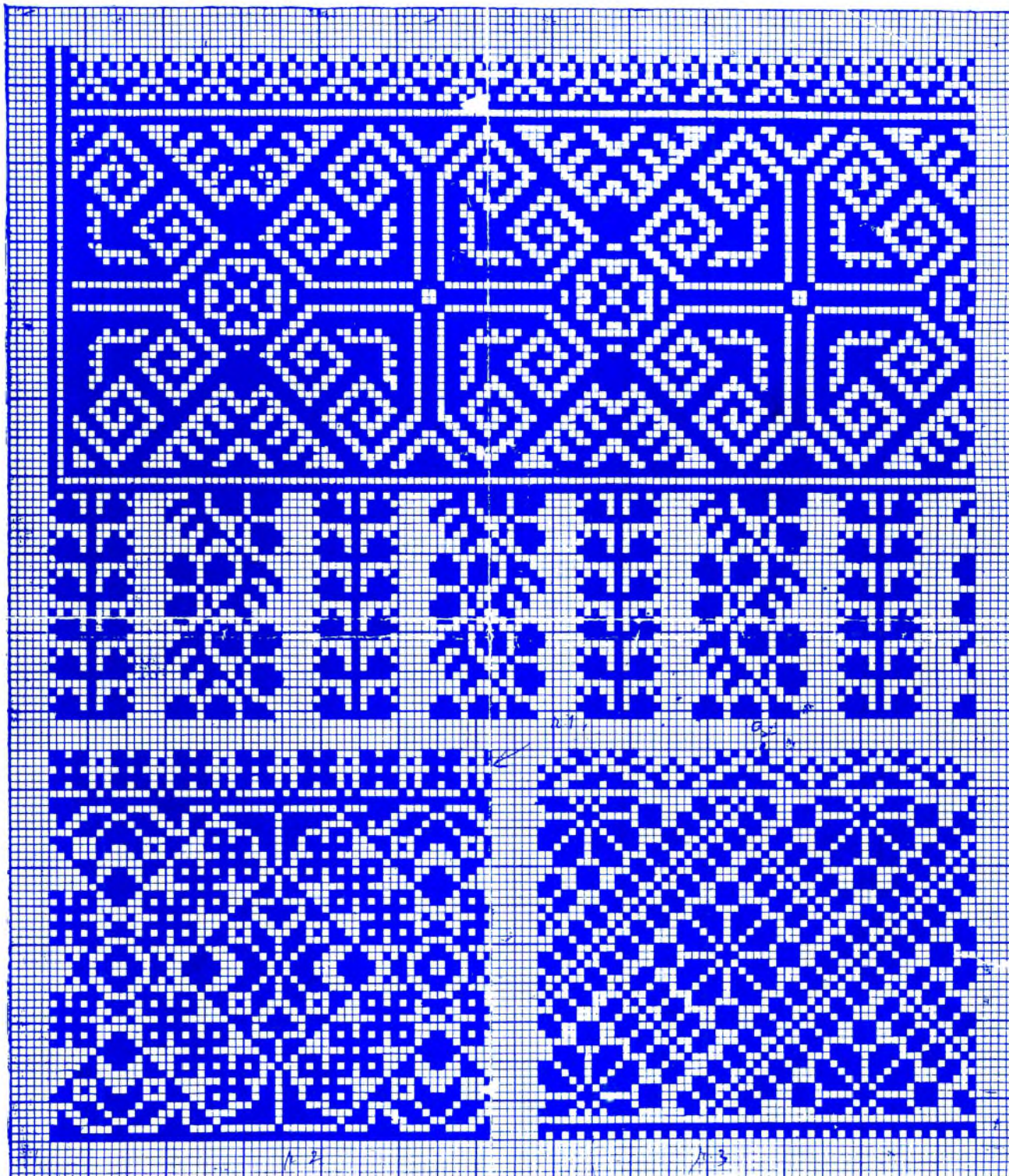
Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліш покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at
additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Взори з Сокальщини. 1. Взір із рукава жіночої сорочки. 2. Вставки з жіночих сорочок.
Patterns from Sokalshchyna: 1. Detail of pattern from sleeve of woman's blouse. 2. Details from women's blouses.*